

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Katonadolgok.

Budapest, június 18.

(v.) Az eset nagyon furcsa. A függetlenségi párt annak idején nagy lelkesedéssel fogadta el a népfelkelés szervezéséről szóló törvényt; most pedig ugyanama népfelkelés részére nem akarja az ismétlő-puskákat megszavazni. Nem tehetünk róla, de nem találunk ebben az eljárásban semmiféle virtust, még ellenzékít sem. Ha fölösleges a népfelkelés, mért fogadták el az urak akkor, amikor, a szervezését? Ha meg szükség van rá, mért tagadják meg tőle most a modern fegyverzetet? Azt értjük, ha a kisebbség a kormány cselekvései ellen foglal állást. De ha valamelyik kisebbségi párt a saját maga cselekvését deza-
vuálja, akkor ezen bajos eligazodni.

Még bajosabb elfogadni azokat az argumentumokat, amiket ma az ellenzéki padokról hallottunk. Ezeknek egyike az, hogy minek elegeit a kormány a humanizmust, a mikor egy öldöklőbb hatású fegyver beszerzéséről van szó? Argumentumnak ez silány, sőt még viccnek is gyönge. Hiszen itt nem abban áll a humanizmus, hogy a mi népfelkelőink jól tudjanak ölni, hanem abban, hogy olyan modern puskát adván a kezükbe, a milyennel az ellenség is fel léssen fegyverkezve, megakadályozzuk azt, hogy őket ne lehessék halomra védtelenül. Ismétlő-fegyverrel ellátott ellenség ellen a régi puskával vinni harcba embereinket, ez ugyanannyi, mintha mézsárszékre vinnék őket. Mert mire a régi Werndl-puskából egy lövést adhatna a magyar népfelkelő, azalatt öt golyó repülne feléje az ellenséges tűzvonalból. Hát hogy ilyen végtelenen inferioris helyzetbe ne jusson népfelkelésünk, az igazán a humanizmus kérdése. S gondolja meg a kisebbség, hogy

a sorhad emberanyaga még legényemberekből áll, akiket, ha elhullnak, szüle és testvér, legfeljebb még a mátká sirat. De a népfelkelő már családot alapított; hitves és gyermekek mellől szakad el; az ő eleste tehát özvegyének és árváinak nyomorbajutását jelenti. Hát volna lelke a kisebbségnek a nemzeti társadalom emez értékes tagjait idejüket mult fegyverrel a biztos pusztulásba küldeni?

Azt is mondják, állítsuk fel ezen a pénzen inkább a magyar királyi honvéd-tüzérséget. Ez az ellenvetés sem komoly. A honvéd-tüzérség megteremtése huszszor annyi pénzbe kerülne. S ne feledjük el, hogy honvédcsepatainknak csupán béke idején nincsenek ágyúik; de a mozgósítás pillanatában minden honvédhadosztály megkapja a maga tűzér-ségét ugyanolyan számban és minőségben, mint a közös hadsereg divíziói. A magyar királyi honvéd-tüzérség felállítását mellett nemzeti szempontból igenis lehet károskodni, amint hogy tagadhatatlan is, hogy nemzeti haderőnk ily kiegészítésének csakugyan megvolna a maga örvedetes közjogi és állampolitikai jelentősége. De a népfelkelés fegyverzetének kérdésével a honvéd-tüzérség ügye nem gabalyítható össze. Mert a háborúba a honvédség ágyúkkal vonul, noha béke idején nincsen honvéd-tüzérség. Ellenben hogyan akarja a kisebbség a mozgósított népfelkelést korszerű fegyverekkel ellátni, ha azokat a kormány béke idején nem szerzi be? Aztán tessék még egyet felgondolni. Az a népfelkelő öregedett kiszolgált katona a tettleges és tartalékos szolgálat egész ideje alatt csupán az ismétlő-fegyvert ismerte meg és csakis azzal bibelődött. Nem képtelen gondolat-e az, hogy amikor neki és a hazának komolyan van szüksége a puskájára, épp akkor adjunk a kezébe olyan régi Werndl-

füstélyt, amely nemcsak azért rossz, mert a Mannichernél tökéletlenebb, hanem azért is, mert a szegény mozgósított népfelkelő sohasem látta, sohasem ismerte és sohasem bibelődött vele?

Abból is gravémint csinálnak, hogy a népfelkelést esetleg ki akarják vinni az ország területéről, holott az ő rendeltetése az, hogy megvédje, mint utolsó erőttartalék, a tűzhe-lyeinket. Micsoda naiv felfogás! Aki egy szikrányit se konyit a hadviselés tudományához, az is belátja, hogy az országra nézve hasonlíthatatlanul üdvösebb, ha a harcér tül van határainkon, semmintha ithon várjuk be az ellenséget és itt mérkőzünk vele. Már csak jobb, ha mi is, az ellenség is nem a magunk vetéseit gázoljuk el, nem a magunk hidjait repítjük levegőbe, nem a magunk helységeit gyújtjuk fel s nem a magunk városait bombázzuk össze, hanem a máséit. A legjobb honvédelem az, amely elébe megy az ellenségnek s idegen földön állja útját, még mielőtt nálunk pusztíthatna. Az pedig éppenséggel oktalan beszéd, hogy háború esetén maradjon ithon az egész népfelkelés és védje hajlékainkat. Bezzeg, ha a sorhadat és a honvédséget odakiűnn megverték, akkor a népfelkelés ithon a győzelmesen felénk vonuló ellenséggel szemben már semmit és senkit nem fog megvédeni, még saját magát se. A modern háború sikerének főfeltétele az, hogy az első pillanattól már a legnagyobb erőfeszítéssel szeghessük útját az ellenséges hadseregeknek. Az ismétlő-fegyverek és gyorsüzelő ágyúk korában az első ütközetek lesznek a döntők. Aki a leggyorsabban a legnagyobb tömegeket tudja ellensége elé dobni, az már félig nyertes a háborúban. A győzelem másik fele aztán a vitézés, az ügyesség és a lelkesedés által vivendő ki.

TÁRCA

Saphó éneke.

Én, a költő, tudod, hogy jó vagyok!
Csak szines, édes álmainnak élek.
Sohsem bántanak rossz indulatok,
Sohsem zaklatnak szilaj szenvedélyek!
Az én világom a szelid magány,
Az én örömem megfőrt egy kis dalban.
S ha bús órák felhője tör reám,
Nem zúgolodom. Csak sírok magamban.

Én, az asszony, tudod, hogy nem vagyok
Sem békés, sem szelid, sem engedelmes.
El nem pihitnak a puha dalok —
S az ölelésed — bármilyen szerelmes —
Rabságba nem hajt. Sohse kellene
Az üdvözítő szent szerelmi járom!
Láncot nem tűrök; bár minden szeme
Gyöngyből való is — széttépem, lerázom.

Én, az ember, a magamé vagyok.
Szabad, világos és tiszta a lelkem.
Sohsem tűnődöm rajta, mi nagyobb:
Asszonyiságom, vagy költő-szerelmem?
Ez vagy amaz fölém sohsem kerül!
Lebirom őket — te magad is láttad.
S hideg mosolylyal, büszkén, emberül
Nézek szemébe az egész világnak...

Erdős Renée.

Jancsi ur mint tanúgyér.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nőgrádi László.

Néhány újságeiket olvastam pusztuló diák-
véreimről. Hej, micsodás önrzettel ütöttem a mel-
lemre s mondtam: halljátok meg szavamot ti,
még életben maradt diák-bajnokok, tudjátok meg-
hogy eddig engemet a szekundák s a bukások
tenger-zivatara el nem emyestett, még élek; élek
és mint ismétlő őse és hőse a hatodik osztálynak
érkebellet várom az évvégi — bukást. Mert
egyből van megint kilátásom. Nem veszem komolyan
a dolgot, végigölvezem a vakációt s a pótlóvizsgán
biztosan átesem ismétlői jogomnál fogva. Így!...

A multkor elmaradt a találkozás ideálom-
mal, bus-szomoruan álltam az asztalnál ebéd alatt.
Apám s anyám szerető gonddal néztek.

— Nines valami bajod? — kérdezte aggo-
dalmasan anyám.
— Sok a tanulivalóm — mondtam.
— Persze, persze — sóhajtott anyám s
láttam, hogy apámmal összenézett. Sok aggodás
és félelem volt ebben a pillantásban kifejezve.
Az évvégi nagy bukások előestéjén tapasztaltam
ilyent, de most tudom, nem a bukásnak szolt az
aggodalom, hanem becses személyemnek.

— Hát a tanulivaló miatt ne szomorkodj,
Jancsi — szolt becézgetve anyám. Légy jókedvű.

— Igen, jókedvű — mormogtam s arra gon-
doltam, hogy a találka elmaradt, pedig a meg-
jelölt utcasarkon vártam oly türellemmel, mint
egy csonka hős. Margit biztosan hűlen, fordult
meg agyamban a szörnyű gyanu s olyat ütöttem
az asztalra, hogy a poharak táncolni kezdtek.

Anyám felugrott, apám pedig haragosan
nézett rám.

— Bocssátok meg, — hebegtem — valami
egyenlletl bajlódom most is. Bocsszat a dolog,
nem tudok a nyitjára akadni.

— Egyél, — mondta szárazon apám.
— De én komolyan foglalkozom ám a dol-
gaimmal, — feleltem.

— Végre! — hangzott az apám száraz
hangja megint. Ideje.

— Ugyan, ugyan, apa, — mondta anyám
szeretettel — Jancsi most már igazán komolyan
tanul, nagyon is komolyan, tulságosan sokat.

— Igen, mert miniszter akarok lenni, —
szóltam a szilárd meggyőződés hangján.

— Hallo! — mondta anyám.

Apám egy szót sem szolt; tekintélyem előtte
nines. Tudja, hogy szeretek ígérgetni és azt is
tudja, hogy ígéretemet nem szoktam beváltani.

Pedig egészen komolyan mondom, hogy sze-
retnék a tanárok minisztere lenni legalább addig,
mig a maturát leteszem. A matura után majd
az „Ö“ izlése szabná meg életpályámat.

Pusztuló diákvéreim és aggódo szülők! Ha
én a tanárok minisztere lennék, egybe rózsaszí-
núvé változnék minden.

De hát mit is tennék?

Legelőbb is országos gyűlést hívnék össze.
Meghordoztatnám a diákok közt a véres kardot s
egybegyűjteném őket a Rákos mezején. Egybe-
gyűlvén pedig mindannyian, így szólnék:

— Pusztuló diákok, hosszu szenvedések
tűrői, ó, ti szerencsétlen bimbai a reménységnek,
ütött a megváltás órája. Gyűlést tartunk s min-
den ócska tanrendet újjal cserélünk föl.

Tudom, zugna a sok ezer torok s kapnék
legalább annyi éjlett, amennyit hajdanta Hány
János, az obsitos.

Geda Jancsi druzsámát kinevezném állam-
titkáromnak. Geda Jancsi eddig két osztályt ki-
véve mindeniket ismételte s nines az a professzor,
akitől az ő fojo bevonná a tudományt. Követke-
zetesen bukik mindig s mindenből. Már Geda
Jancsi csak alkalmas lenne erre a diszes állásra;
lámással se találhatnék jobbat.

Azután megalkotnám a szenátust. Csakis a

Nem értjük hát az ellenzék nagy felhevülését. Jó ez a javaslat, sőt elkerülhetetlen. Az ellenzéknek akkor volna joga vádat emelni a kormány ellen, ha nem történnék kellő időben gondoskodás a népfelkelés helyes felgyverzéséről.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 18.

A mai napirend előtt is megjelent a Ház előtt a *Favlovis-ügy*, de csak a háttérben. *Krasznay* Ferenc használta fel háttérül ahhoz a nagyon megfontolandó indítványához, hogy az összeférhetetlenségi törvénybe iktassanak olyan rendelkezést, amely módot adjon a Háznak kirekeszteni kebeléből a hazafiság ellen vétőket. A házszabályok szerint az ilyen indítvány, amely törvény-módosításra irányul, írásban és megokolással kell betérjeszteni, ezért *Krasznay* ma csak jelezte, hogy be fogja terjeszteni. *Széll Kálmán* azonban már most alkalmat vett magának kijelenteni, hogy annak idején az indítványt meg fogja fontolni és tárgyalását nem fogja ellenézni. Természetes, hogy ezt a nyilatkozatot az egész Ház tetszéssel és elismeréssel honoratla.

A miniszterelnök teljes elfogulatlanságának nyomában újabb jelét adta a napirend első tárgyánál, az *állami számvevőszék* szervezetének módosításáról szóló törvényjavaslatnál. *Jakabffy Imre* előadó rövid beszéde után mindjárt szólatra jelentkezett *Széll Kálmán* és a javaslat első szakaszának, amely a számvevőszék tisztviselőinek a létszámáról szól, elhagyását ajánlotta, azzal a megokolással, hogy a tisztviselők számát az összes minisztériumokban törvényre akarja megállapítani. Ez az eszme a pénzügyi bizottságban merült fel, még pedig ellenzéki részről. Es most a miniszterelnök magáévá tette az eszmét, jelelül annak, hogy minden jó dolgot szívesen elfogad, akárhonnán kínálják.

Más nem is szólt hozzá a javaslatához, amelyet a miniszterelnök módosításával elfogadtak.

Nagyobb vita indult meg a *népfelkelés felgyverzéséről* szóló javaslatnál, amelyről tudva volt, hogy ennél akarja az ellenzék még egyszer kiadni a mérgét a szünet előtt. Már *Münich Aurél* előadó beszéde alatt is erős zajongás jelezte a szélsőbal harcias hangulatát, amely aztán harsogva tört utat *Fichler Győző*nek, a *Kossuth-szekundák* arisztokratáit venném fel. A plebs misérát a nem bukottak serege tenné, nekik szavuk a gyűlésben nem lenne. Pusztán a jegyző-székre választanám meg *Küllös Pétert*, ezt a magolót, tiszta jelest. O irná a jegyzőkönyvet, csövegézne a gyűlésen hozott törvényeket, melyekben nem szeretném, ha helyesírási hiba lenne. Mégis jó az okos ember is néha a háznál!

Azt hiszem egy nap alatt készen lennék az elműnkálatokkal. Másnap bizottságokat alakítanék s kiadnám a javaslat alá kerülő törvényeket tanulmányozásra.

Hohó, *tanulmányozásra!* Nem, ez tapintatlanság volna tőlem. Tehát semmit se tanulmányoznánk, hanem egyszerűen a következő új közoktatási törvényeket hoznók meg:

Az iskola-épületek egytől-egyig átalakítandók. A szűk és egészségre ártalmas termek megszűnnek s helyükbe kávéházszerű csarnokok jönnek. Padról szó se lesz. Minden pad csövegé arra jó, hogy benne drukkoljon az ember és kívülé görbüljön. A térd az ember mellett veri, a fej pedig lekonyul úgy, mint valami nehéz tők. Padok helyett apró, kerek asztalokat alkalmazunk kényelmes karosszékekkel, mint a kávéházakban.

A férfitanárok egytől-egyig nyugdíjba kerülnek. Van elég tanárkisasszony, hát legyenek ők ezentúl a jövő nemzedék nevelői. Sokévi tapasztalat az bizonyítja, hogy a férfi-nem erőszakos, kegyetlen, vérgőzs is különösen hajlandó a brutalitásra. A női nemet maga a természet a nevelésre utálja: kedvesek, szelidék s megkérlelhetők. No, és azt hiszem feledékenyebbek is a hosszú haj törvénye szerint.

Tanárcím nem lesz. Miként a francia forradalom még a hónapok nevét is elsöpörte s megmáskosította, hogy a régi teljesen feledésbe menjen, mi is eltöröljük a tanár-nevet. Ó, mennyi „szurkolás”, emléke fűződik ezen névhez! A keserű tenger hullámai nem keserűbbek, mint ez a név. Ezentúl „nagysád” lesz a tanárok neve. — Milyen édes ez a név, édesebb a homéroszi méznél is.

A tanárokkal egyetemben tűznek adjuk az eddig használt tankönyveket is. Hizott, pocakos

párt vezetésének felszólalása alatt. *Pichler* nagy tüzrel támadott s bőven gondoskodott olyan csattanókról, amelyek az obligát helyesléseket kiváltják az ellenzéki oldalon. Az obligát helyeslések után az obligát zavaró kézbeszólások következtek, mikor báró *Solymossy Odön* védelmébe vette a javaslatot egy rövid, objektív hangú beszédben.

A néppárt *Buzáth* Ferencet küldte hareba s utána még két szélsőbali szónok következett: *Bakonyi Samu*, aki ma is lelkesen, szimpatikusan beszélt, mint mindig és *Várady Károly*, aki ma sem volt érdekesebb, mint máskor, ámbar gorombább volt, mint valaha.

Holnapra még egész sor ellenzéki szónok van főlgyezve.

A képviselőház ülése június 18-án.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf *Apponyi Albert*.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán* miniszterelnök, báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter.

(A vadrc.)

Krasznay Ferenc: Tegnap jelezte azt, hogy a Ház elé egy indítványt fog benyújtani egy parlament vizsgáló-bizottság kiküldése dolgában, amely bizottságnak hivatása leendett volna, addig is, míg a bíróság — bizonyára csak hónapok múlva — ítéletet hoz a maga hatáskörében az ügyet vizsgáló tárgyalóvá tenni és határozatot provokálni. Erről most lemond. De egyszerűen erkölcsi lehetetlenségnek tartja azt, hogy egy magyar képviselőnek hazáira iránti kegyeleto ott végződjék csak, ahol a büntetőtörvénykönyvnek az államellenes cselekedetekre vonatkozó fejezete kezdődik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) A parlament szuverenitásából tolyak az, hogy maga alapítsa meg az erkölcsi és hazafisági kvalifikációnak azt a minimumát, amelyet tagjaitól megkövetel. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Azt hiszi, hogy teljesen lehetetlen helyzet az, hogy egy képviselő egyszerű letagadással kivegye a parlament kezéből még csak a jogosultság létszámát is a tekintetben, hogy telette itélkezék. egyszerű tagadással odatereje azon bíróság elé, amely esetleg egy csekély kihágásban fogja őt elmarasztalni és amely esetleg nem fogja fennfőgának találni egyik-másik deliktum kritériumát és őt szabadjárta boosátja. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Ha a képviselő erkölcsi megbízhatósága dolgában annak esetleges nyereségvágyával szemben egy egész csomó paragrafust tudnak felállítani az összeférhetetlenségi törvényben, akkor kell, hogy eljérjen ott még egy szakasz, amely a hazához való ösztöne és minden fenntartás nélkül való ragaszkodásról biztosít s az ellenkezőt lehetetlenné teszi. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Minthogy azonban a házszabályoknak 201. szakasza azt rendel, hogy ha az indítvány törvényalkotást ógloz, akkor azt szövegveze és indokollással ellátva kell benyújtani és minthogy ezen mun-

kálatot a kellő megfontolással és megfelelő indokollással óhajtja ellátni, kéri ezen bejelentését tudomásul venni.

Reményli, hogy a tudolat ezzel az indítvány-nyal szemben teljesen elfogulatlan lesz és nem fogja tekinteni, hogy az a függelenségi párt oldaláról indult ki, hanem igyekezni fog velük együtt azon, hogy a megbotránkozott nemzeti közérületet az említett intézkedésnek mielőbb való törvénybe iktatásával kiélejtse. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Széll Kálmán miniszterelnök: Örül, hogy *Krasznay* nem tette meg a parlamentáris kommissió kiküldésére vonatkozó indítványát, mert azt nem fogadta volna el; igen sok komoly elvi okokból, mert ilyen kérdésekben az ilyen precedens megalkotása veszedelmes volna. A Háznak nincsen oka tegnapi határozatát nem helyesnek tartani, vagyis teljes oka van arra, hogy mindenki teljesen megnyugodhassék abban, amibe belenyugodni szives volt. Mert ha áll az amivel az illető képviselő megvádoltatott, legyenek arról meggyőződve, melyekben és komolyabban önk sem voltak megbotránkozva, mint ahogy én meg voltam botránkozva. (Általános, élénk helyeslés.) Tegnap is kijelenttem, hogy a nemzeti érzésnek és az igaz hazafiatl érzésnek, mindazoknak a nagy, meleg és emelő érzéseknek, amelyek minden magyar ember kebelében kell, hogy éljenek, a durva megsértése megtörítés nélkül nem maradhat. (Általános, élénk helyeslés.) Hiszen kijelentettem tegnap, hogy a kormány kötelességének tartotta, amit erről hirt vett, be nem várva a felszólalásokat, azonnal megindítani az eljárás, jelentést kért és elrendelte a valóságos tényállás kiderítését. Igenis, meg fog torlatni annak után és rendjén. De hiszen nem is lehetett másképpen eljárni akkor, mikor az illető képviselő itt feláll és tagadja azt, hogy történt, beszéltésavára állítja és kijelenti, hogy ha igaz az, amivel vádoltatik, kész letenni mandátumát. Ily esetekben a tényállásnak kiderítése, a vizsgálat teljesítése és a rendes bírói eljárás tolytatása az egyedüli (Ugy van! Ugy van! jobbról), ami ebben az ügyben a megtörítés azon alapokra helyezi, amelyek nélkül nincsen megtörítés jogállamban. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van! jobbról.)

Ha úgy történt volna, amit állított és a képviselő ur azt megselekedte volna és a Szózat és Himnusz éneklése miatt azt a morényletszámba menő tettet elkövette volna, önmagát jusztifikálta és jusztifikálta irreparabilis és visszavonhatlan módon, oly módon, amelyen azt már többé jóvátenni nem lehet. Azt hiszem, a kérdésnek ezzel részére nézve én elfogaltam azt az igaz helyes hazafiatl, de a jogállam elvéből kifolyó álláspontot, amelyet el kell foglanni. (Élénk tetszés és helyeslés jobbról.) Mástól meg kellett óvnom felszólalásomban ezen Háznak, alkotmányunknak, közzabadságunknak nagy garanciját: a mentelmi jogot és a salvus conductus jogát. (Élénk helyeslés jobbról), amelyet érteni és amelyet precedensekkel bármilyen tekintetben kérdésessé tenni soha semmi körülmények között nem szabad. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van!) Es ez közös érdeke ennek az országnak, érdeke minden pártának, az ellenzéknek épp úgy, mint a majoritásnak, minden képviselőnek és, a mi a legnagyobb érdeke legfőképpen az alkotmányos közzabadságoknak, mert ez azoknak egyik legnagyobb garanciája. (Élénk helyeslés. Ugy van! Ugy van!) Ezt ismerem én kötelességemnek és az eljárás abban az irányban, amit teg-

melegedve a nagysádtól kapott érdemjeggyel, elevenlévénnyel tehet s a kalkulusa a diák urak közt megejtendő szavazás alapján jobbra javítandó ki. Az ilyen elevenlévénnyel bélyegtelven folyamodvány után volna a nagysádok kara elé terjesztendő.

A tanulás szorgalmi ideje annyira volna, mint manapság vakáció, pihenés pedig annyira, mint ma szorgalmi idő, azon megjegyzéssel, hogy elmaradás esetén az órákat igazolni nem kell. Egy nap két óránál tovább semmitféle előadás nem tarthatna, hanem igenis rendezni kellene sétaték is.

A ma gyakorlatban levő játékdélutánok helyett biliárd-játszmák teendők. A felnőtteknek, mondjuk, a hetedik és nyolcadik osztályosoknak szakszerű tarokk- s ferblin-játszma partiek rendezendők.

Az évvégi vizsgálatok megmaradnak ugyan, de pusztán annyiból fognak állani, hogy a nagysádnak az osztály nevében csokrolt fog átnyújtani diszbeszéd kíséretében egy tanuló.

A natura eltöröndő, de az iskolák elvégzése után érettségi bizonyítványt mindaz kapna, aki nevét le tudja írni helyesírási hiba nélkül.

Minden gyakorlatban lévő fegyelmi szabályzat egyszer és mindenkorra eltöröltilik. Helyébe pedig megalkottatik a diák-tribunusi rendszer. Minden osztálynak öt diák-tribunusa lesz, akinek személye szent és aki oltalmuk alá menekül, sértethetlen. A tribunusoknak vétő-joguk van a nagysád-kar minden határozata ellen.

Ime a rákosmezei nagy diákgyűlésen ezen legfőbb új törvényeket hoznók meg kötelező erővel. Egy új korszak következne, amely óriásokat adna a hazának s nem fiatal öngyilkosokat. Diák s szülői aggodalom megszűnne, korlátlanul fejlődne a szellem s a test. Nem lenne keserűség, csak öröm, az ország diák-eldorádóvá lenne, hova a földkerekség minden ifjai sereglenének. Hazánk a diák bevándorlók Amerikája lenne, az idegen forgalom emelkedne, az ország vagyoni tőkéje nőne. Es egész színtén mondom, hogy akkor a nagy Széchenyi jóslata beválna, hogy „Magyarország nem volt, hanem lesz!”

Ha esetleg valamelyik diák ur nem volna

nap kijelentettem, nemcsak meg fog indítani, de már meg is indított. (Helyeslés.) Ami az indítványt illeti, erre vonatkozólag most minden nyilatkozat tételétől tartózkodom. A házszabályok elírják, hogy törvény-módosítás vagy törvényalkotás oáiáblól tett indítványt miképpen kell kezelni. Legyen meggyőződé, hogy az indítványt tevő képviselő ur. hogy én mint mindig, ugy ebben az esetben is és soha-nem tekintem azt, hogy e Házban ki mond valamit, hanem azt, hogy mit mond; soha nem tekintem azt, hogy ki indítványoz, hanem, hogy mit indítványoz. És hogy ezt én soha nem tekintem, arra igen sok példát tudhatnék felhozni, hogy ha valamit az ellenek részéről jön, hogy azt én e miatt soha nem utasítottam vissza. Én a dolgokat a maguk érdeme, a maguk motívumai, céljai, a maguk belső értéke szerint mérlelem, bármely részről jöjjön az, én azt mindig szívesen elfogadom. Ilyen elgoulatlan-sággal és részrehajlatlansággal fogom azt az indítványt is megbíráni annak idején és a házszabályok által előírt módon annak tárgyalásába szívesen belemegyek és annak idején a Ház log azután felelte ha-tározni. Kérem a t. Házat, méltózzassék ezeket szíves tudomásul venni. (Általános, élénk helyeslés és tetszés.)

(Az állami számvevőszék szervezete.)

Jakabffy Imre előadó elfogadásra ajánlja az állami számvevőszék szervezeteire vonatkozó 1880. LXVI. és 1893. XXX. törvényekké módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Szél Kálmán miniszterelnök: A szóbanforgó javaslatnak két rendelkezése van. Az egyikben módosításra foglaltatik annak a törvénynek, amely a számszék tisztviselőinek létszámát megállapítja és kimondja, hogy e létszámot csak törvény által lehet változtatni. A régi törvényt, az 1890-ikét és 1893-ikét módosítani kívánja a javaslat abban az irányban, hogy ne kelljen külön törvény által eszközölni a létszámváltoztatást, hanem a budgettárgyalás alkalmával, az állami háztartásról szóló költségvetés keretében, ugy, mint a miniszteriumokkal történik, határozzon a ház, valamely létszámváltoztatásról, akár nagybővítésről, akár kisebbedésről. Ez az egyik rendelkezés.

A másik rendelkezés az, hogy ugy, mint a miniszteriumokkal történik, történjen a kinevezés itt is. Tudniillik ő felsége kinevezésének vannak fenntartva az állami számszék tisztviselőinek összes kategóriái, egészen a titkárig, azon alul pedig a többi tisztviselőket, altiszteket és szolgákat az állami számvevőszék élönke neveze ki. Az első szakaszra vonatkozólag a pénzügyi bizottságban egy eszme merült fel, tudniillik az az óhajtatott volt, hogy vegye fontolórra a kormány azt, nem lenne-e jó a többi hatóságoknál, ott, ahol lehet és a miniszteriumoknál is azt a ma az állami számszékre fennálló törvényes intézkedést felvenni, hogy a létszám törvényben állapítják meg és a létszámváltoztatás csak törvény útján történhetik. Meggérte, hogy e kérdést megfontolás alá fogja venni, azért, mert a költségvetés tárgyalásakor annak idején amint készen lesz vele, ha lehet, bár ezt nem igéri biztosan, őszszel, ha akkor még nem lehetne, később, egy olyan javaslatot szándékozik a Ház elé terjeszteni, mely a szólásszabadságnak minden korlátozása nélkül és a tárgyalások érdemének minden kára és sérelme nélkül a költségvetés tárgyalását lehetőleg szűkebb körök közé szorítja, tulajdonképpen nem is a tárgyalást, hanem a tárgyalási időt, s ez az ekonómia lehetővé tegye, hogy a magyar ország ülés is a költségvetés *ny oly hosszasan tárgyalja* mint eddig tárgyalta, mert *ny oly hosszú tárgyalás* mellett sem a törvényhozási alkotás, sem az adminisztráció terén nem felelt azoknak a feladatoknak, amelyek kívánatosak. sem a kormány, sem a törvényhozás. Egyik módzata ennek talán az is lesz, hogy a költségvetésben igyekezzünk bizonyos konszolidált tételeket megalkotni, melyek változás alá alig kerülnek évről-évre, vagy ritkán kerülnek s így nem igényelnek minden esztendőben megújuló, részletes bírálatot. Akkor is minden képviselő azokhoz hozzászólhat, de, hogyha a költségvetésnek bizonyos része törvény által konszolidált tételekben van megállapítva ebből olyik az, hogy e változás alá nem eshetők a tételek változtatását törvény nélkül a kormány sem proponálhatja, amből olyik, hogy e tételek leletti vita természetesen megköveteli. Mikor ezt az egész ügyet és ezt a részt is megfontolás alá fogja venni, valószínűleg bizonyos olyan miniszteriumoknál, ahol a fejlődés nem olyan természetes és tolytonos, amelyek nem foglalkoznak üzemekkel, amelyek tisztán adminisztrációval foglalkoznak, lehetne-e tartja ugy, amint a bíróságoknál is van, a létszámok törvény általi megállapítását bizonyos letevéssekkel és természetesen bizonyos letevéssek között.

A kereskedelmi miniszteriumot a pénzügyminiszteriumnak bizonyos részeit a földmívelésügyi miniszteriumot nem lehet ilyen körök közé szorítani semmi körülmények között, mert ott a gazdasági életnek fejlődése ezt lehetővé teszi. Miután a javaslatnak az első része és 1. §-a ezt előzta volna, amit függőben kér tartani a többi ilyen természetű kérdéseknek elintézéséig, nem azért, mert disparitást akarna létesíteni az állami számszék és a miniszteriumok között, de más irányban szeretné megosnálni bizonyos tételekre néve, hogy a miniszteriumok egy részét azon szabályok szerint kezelni, mint ahogy a számszék ma van: ez okokból az 1. §. kihagyását kéri. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

A Ház általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

Szél Kálmán miniszterelnök az 1. §-nál azt a módosítványt adja be, hogy ez a szakasz hagyassék ki.

A Ház elfogadja a miniszterelnök módosítását és részleteiben is elfogadja a törvényjavaslatot.

(A népfelkelés felfegyverzése.)

Münloh Aurél előadó elfogadásra ajánlja a népfelkelés teljes felfegyverzéséhez szükséges ismételőgyverek beszerzéséről szóló törvényjavaslatot. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Fischer Győző a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt nevében kijelenti, hogy a törvényjavaslatot visszautasítja. Elérkeztek azon határhoz, hogy ma már nincs polgár Magyarországon, aki az emberi kor legvégső határáig ne volna alávetve katonai szabályoknak. Csak 26 százaléka az emberiségnek éri el nálunk azt a kort, amelyben mások védelme alatt biztonságban érezheti magát.

A népfelkelés szervezésénél az az óhaj volt a vezéreszám, hogy egy oly haderőt teremtsünk, amely kizárólag a haza földjét védelmezo. E törvény tervezője és támogatója Deák Ferenc volt, kinek szintén a végszükség lebegett a szeme előtt, amidőn az 1868. LXII. törvényeket meghozták. Deák szelleme azonban nem hatja át utódait. Már az 1866-iki törvény a nemzetközi jog védelme alá helyezi a népfelkelést, s a közös védelem kiegészítő részévé teszi. Tévedés azt elhinni, amit a honvédelmi miniszter mond. Hogy tudniillik a háború esetén először a közös hadsereg, ezután a honvédség, végül a népfelkelés következik. Külön-külön megverik mind a hármat. Egyeszerre fogják őket mozgósítani. 20, majd 15 millió áldozatunk már a népfelkelés szervezésére. Most ismét öt milliót kérnek. Felveti a kérdést, ily követeléseknek figyelembe veszik-e a nemzet képességét. A törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon)

Báró Solymossy Ödön: A mai európai konstelációk mellett, hogyha ma mozgósítás következne be, a mai gyors közlekedési eszközök mellett azonnal sor kerülne a népfelkelésre is. Szükséges tehát gondoskodni arról, hogy a népfelkelés is olyan fegyverekkel legyen már előre ellátva, hogy komoly esetben, szükség esetén ő is sikra tudjon szálni. Tehát ezt a törvényjavaslatot már azért is elfogadja, mert ezt parancsolja emberbaráti érzése. (Zaj balfelől.)

Folozner Jenő: Hát az önálló hadsereggel mi lesz?

Báró Solymossy Ödön: Arról nem ó hivatott nyilatkozni.

Buzáth Ferenc időszerűtlennek tartja a javaslatot most, amidőn a delegáció ágyukra 33 milliót szavazott meg. Nem vigasztalja meg az sem, hogy a költségvetés pénztári készleteiből ideztek, mert, ha nemzest ügyről van szó, a pénztári készlet mindig el van zárva. Miért legyverezünk egyszerre derűre-borura? Ausztriában is felfegyverezték-e hasonlóan a népfelkelőket?

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Igen!

Buzáth Ferenc: Milyen törvényről?

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: Osztrák törvényről!

Buzáth Ferenc: Nem fogadja el a törvényjavaslatot. (Helyeslés a néppárton.)

(Szünet után.)

Bakonyi Samu megjegyzi, hogy a Krisztus által hirdetett szeretet terjedését nem öldöklő legyverekkel kell előmozdítani. Polemizál az előadó beszéd egyes részleteivel s bejelenti pártja nevében, hogy a tüzérségi létszámok a pórtalárak behívása révén való növelését teljes erővel visszautasítja. Eszküdni fog a függetlenségi párt minden katonai követelmény ellen, míg a nemzeti követelmények a hadseregnél művelőtetnek, ameddig a közös hadsereg magyar ezredet a magyar alkotmányra is föl nem esketik. A törvényjavaslatot nem fogadja el.

Várady Károly kéri a honvédelmi minisztert, hogy étele alkonyán tegye jóvá hibáit és járjon közbé a katonai terhek enyhítésében. A javaslatot nem fogadja el.

Elnök a tárgyalás folytatását holnapra halasztja s az ülést délután 2 órákor bereszezi.

BELFÖLD.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, amelyen a kabinetnek a fővárosban időző valamennyi tagja részvett.

A sajtótörvény és a hírlapok utcai elárúsítása.

A *Budapesti Újságírók Egyesületének* választmányja tegnapi ülésében toglalkozott a hírlapok utcai elárúsításának kérdésével. **Singer Zsigmond**, az egyesület tiszteleti tagja hozta szóba azt az anomáliát, hogy a hírlapok kolportálásánálunk a közigazgatási hatóságoknak jóakaratói függ nagy részben, ami semmiképp sem egyezik meg a 48-as törvények liberális szellemével. A 48-iki sajtótörvény ugyanis megengedi a kolportázást, de az osztrák uralom alatt kifejtett gyakorlat s a kiegyezés utáni miniszteri rendelet, amely ezt a kérdést szabályozta lényegesen megszorította a szabad sajtó eme vívmányát, amely nagy és szegény néprétegekbe viszi bele a tudást és mivelődést. Eppen ezért azt indítványozta, hogy az Újságíró-Egyesület, amely erre a legbivatottabb, tegye meg a kezdeményező lépést és készítsen javaslatot, mely a 48-as sajtótörvény szellemében és a modern sajtó technikai követelményeinek megfelelőleg törvényhozási uton szabályozza a kérdést olyképp, hogy a hírlapok kolportálása jövőre a hatóságok jóakaratói és önkényétől ne függjön. A törvényjavaslat kidolgo-

zására két kiváló közjogásunkat, **Emmer Kornélt** és **dr. Jellinek Arturt** vélte felkérendőeknek. A választmány köszönettel fogadta és egyhangúan magáévá tette **Singer Zsigmond** indítványát és elhatározta, hogy a javaslat kidolgozására felkéri a két neves jogászt.

A délvideki németek Szél Kálmánhoz. A zombolyai kiállításon összegyűlt bánáti németek táviratot intéztek **Szél Kálmánhoz**, amelyben azt hangoztatták, hogy minden körülmények között hű magyarok akarnak maradni és a miniszterelnök politikájához hiven ragaszkodnak. **Szél Kálmán** miniszterelnök gróf **Csekonics Endréhez**, a Torontálmezei Gazdasági Egyesület élönkéhez most a következő sorokat intézte:

Nagy örömmre szolgált a torontálmezei és szomszédmezei gazdáknak rólam való megemlékezése. Bizalmuk és ragaszkodásuk nekem becses, örvendetes, értékes és fontos, mint a kormányzat és politika vezérének. Különösen köszönöm nagyméltóságodnak, a kinek irántam tanusított állandó és lekötőtelő érzelmire oly nagy súlyt helyezek.

Kivándorlási kongresszusok. **Temesvárról** táviratozzák, hogy a délvideki kivándorlási kongresszus rendező-bizottsága ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a kongresszust augusztus 10-én és 11-én tartják meg. **Kulinyi Zsigmondot**, a *szegedi* kereskedelmi és iparkamara titkárát megbízták, hogy a kongresszuson tartson előadást az *iparosok kivándorlásáról*. **Előadók** lesznek még: *Cserháti Sándor, Zorád István, Márton Andor, Pattányshy Elek és Blaskovics Ferenc.*

A dunántúli országrész nagy kivándorlási kongresszusa e hó 28-ikán és 29-ikén tartja üléseit **Siófokon**. **Fenyvessy Ferenc**, Veszprém megye főispánja, mint a kongresszus élönke, a rendező-bizottság nevében felkéri a dunántúli közönséget, hogy a kongresszuson minél nagyobb számban jelenjék meg. A kongresszus tagdíja 4 korona, mely Siófokon is fizethető. A részvételre való jelentkezés e hó 25-ikéig, egyszerű levelező-lapon történhetik (Budapest, kivándorlási iroda, Üllői-ut 25. címre).

A karlócazi kongresszus. Karlócazról táviratozzák: A szerb nemzeti egyházakongresszus az igazoló-bizottság jelentésének tolytatolagos tárgyalása során **Gruics** pakráci és **Radvics** nagy-kikindai lelkesítő kongresszusi képviselő választása ügyében vizsgálatot rendelt el. **Bogdán Markó** mandátumát, aki Nagy-Kikindán **Eremics Pál** országgyűlési képviselő ellen 125 szótöbbséggel megválasztott, három szótöbbséggel megsemmisítették s így Nagy-Kikindán új választás lesz.

A szalkai petíció. A kir. Kuria második választási tanácsa ma tolytatta a tárgyalást **Jakabffy István szalkai** mandátuma dolgában.

Konkoly-Thege József, a kérvényező képviselője bizonyítva látta a vesztegetést, valamint az etetésitást, melyet **Jakabffy István** képviselő személyesen rendezett és **Füves-Gyarmaton** szeptember 17-én maga fizetett ki **Kaulmann** kosmárosnak, akinek vendéglőjéből dézsákkal hordták a bort a választók, 124 koronát. A többi körzésekben is kisebb-nagyobb összegeket adott **Jakabffy** a választók itatására. A kérvényezőkh meghatalmazottja végül arra kérte a Kuria, hogy jelentsék ki **Jakabffy István** megválasztását érvénytelennek.

Dr. Darvai Fülöp védő abból indul ki, sikerült-e a petícionálóknak a kérvényükben felhozott amaz állításokat, melyekre néve a Kuria elrendelte a vizsgálatot, bebizonyítani? Bátoran állíthatja, hogy nem. Mindjárt a tárgyalás elején a támadók képviselője, érezvén a bizonyítási eredmény végtelen gyengeségét, jónak látta 23 pontból hetet elejteni; amde a megmaradt pontokra néve sem derített ki semmit a vizsgálat. Az egyes esetekre áttérve, azt vitatja, hogy a képviselő nem lépte túl a törvényengedte legális költségek határát. Kéri a petíció elutasítását.

A Kuria ma nem hozta meg ítéletét.

A pécsváradai választás. Ma volt **Pécsváradon** a pótválasztás **Egry Béla** függetlenségi párti és **Vedella Mihály** néppárti jelölt között. A választás hét, órák végződött. **Egry Béla** Vedella 1284 szavazatával szemben 1609 szavazatot kapott és így a pécsváradai kerület képviselője **Egry Béla** függetlenségi párti lett.

A fűrdők törvénye. **Szepesváraljáról** táviratozzák: Gróf **Csáky Zeno** főispán vezetése alatt az összes szepesi képviselőkből a fűrdőtelepek kikutatásából, továbbá a Tátrában érdekel előkelekedésekből alakult küldöttséget esütörtökön délután 4 órák fogadja **Szél** miniszterelnök. A küldöttség nevében **Kelen Pál** késmárki ügyvéd kéri fogja a miniszterelnököt, hogy a fűrdőkre vonatkozó törvényjavaslatot terjessze mielőbb a törvényhozáss elé és hogy a tátrai vasutak mielőbb kiépíttessenek.

Pavlovics vád alá helyezése.

Budapest, június 18.

A nagyikindai törvényszék vádátánása ma este kimondta Pavlovics Lyubomir vád alá helyezését. Tegnap konok tagadásától e mai vád alá helyezéseig Pavlovics megtette a botrány teljessége okából azt is, hogy megkísérelte az ellene valló tanúk terrorizálását. A képviselőház tegnapi ülése után a délutáni gyorsvonattal Pavlovics hazautazott. Szegeden 6 órakor kiszállt a vonatból, de csak egy-két percig maradhatott a Perronon, mert észrevette, hogy felismerték. Este 7 órakor érkezett a vonat Nagyikindára, ahol hosszabb ideig kellett várakoznia Pavlovicsnak, míg a vonatot a nagybeersberek irányban csatolták.

Szegedi tudósítónk, aki Nagyikindára utazott, az éjszaka a következőket jelenti:

Pavlovics Lyubomir Nagyikindán bement Horvát Mór vasuti vendéglőjébe. Az asszonyt találta ott s azt kérdezte tőle:

— *Miért vallott ellenem? Emlékszik az esetre?*

— *Hogyme emlékeztem — felelt a vendéglősné.*

— *Hiszen szerencsétlenségemre ott állottam a képviselő ur háta mögött.*

Majd a vendéglőshöz fordult Pavlovics s így szólt hozzá:

— *Jól látta, hogy én verem a gyerekeket?*

A vendéglős így felelt:

— *Ugyan, képviselő ur, hisz nem most találkozik először, sokkal régebbi vendégem nekem ön, semhogy összetéveszthettem volna mással!*

Goldberger Jenő pincért is megszólította Pavlovics:

— *Miért vallott ellenem?*

— *Nagyságos ur, nekem meg kellett mondanom az igazat — válaszolt a pincér. — Itt volt az alispán, a rendőrfőkapitány és a szegedi vasuti urak, mind kihallgattak.*

Az állomásfőnökhöz is betért Pavlovics és előtte is le akart mindent tagadni, de a főnök a szemébe mondta, hogy ő is látta a fiuk bántalmazását.

Nagy-Kikindán nagy a felháborodás és még a szerbek is elítélik Pavlovics eljárását.

Ashinger Ferenc szegedi főügyész helyettes ma délben Nagy-Kikindára utazott és az ottani törvényszék előtt *bűnvádi feljelentést adott le Pavlovics ellen a két bántalmazott gyermek atyjának, Hirsch Engelbert alibunári váltóírók és Pósa Mátyas topoloveci pályáőrnek nevében, súlyos testisértés miatt. Egy harmadik feljelentést is tett Pavlovics ellen a magyar nemzet ellen való igazgatás címén. A vádatánás ma délután összeült és a bizonyítékok alapján az esti órákban vád alá helyezte Pavlovicsot. Az éjszakai vonattal mennek fel az iratok Budapestre a képviselőház elnökéhez Pavlovics mentelmi jogának felfüggesztése tárgyában.*

Pavlovics Lyubomir tegnap becsületszavával erősítette, hogy egy szó sem igaz abból, amivel vádoltuk. Ezzel szemben most módunk van közölni néhány hiteles adatot, amely Pavlovics Lyubomir becsületszavával szemben is bizonyítja, hogy minden úgy igaz, ahogy megirtuk.

Ime, mindenekelőtt az eset három szem- és fültanujának nyilatkozatait, amelyeket Nagy-Kikindára küldött tudósítónk előtt tettek:

Horvát Mór,

nagy-kikindai vasuti vendéglős:

Emlékszem az esetre. Körülbelül hat hete lehet, a napot nem tudnám megmondani. Az étterem ajtajából láttam, hogy Pavlovics Lyubomir képviselő, akit személyesen régóta ismerek, az egyik fiunak lekapta a fejéről a sapkáját, megnézte, hogy hívják — mert a fiuk neve a sapkájukra van írva — és mikor meglátta a nevét, erősen meghuzta a fiu fülét, dühös, szitkozódó szavak kíséretében. Hogy mit mondott, azt nem hallottam. Hogy az ének miatt bántotta-e, azt nem tudom, de hallottam, hogy a fiuk a *Szózatot* és egyéb hazafias dalokat énekeltek.

Horvát Mór,

a vendéglős neje:

A Perronon, a vendéglős előtt állva, láttam, hogy Pavlovics ur, akit személyesen

ismerem, megébilta az egyik fiu fülét és megmondta, hogy a nóta miatt teszi. Szavaira pontosan már nem emlékszem, mert régen volt, de azt tudom, hogy a nóta miatt.

Goldberger Jenő,

a vasuti vendéglős pincére:

Körülbelül április 26—27-ike körül lehetett, a délután fél háromkor érkezett budapesti személyvonatnál. A vendéglős ajtajában állva, láttam az esetet. Egy harmadik osztályu kocsiiban egy csomó egyenruhás fiu utazott át, akikről megtudtam, hogy a szegedi vasuti internátus növendékei. Mikor a vonat megállt, a fiuk kijöttek a kocsiából és a *Himnusz* énekelték s utána más hazafias nótákat is daloltak. Egyszerre csak felpattant a harmadik osztály mellett levő elsőosztályu fulke ajtaja és dühösen kirozott belőle egy ur, akit régen ismerem látásból, mert gyakran megfordul a vendéglőben, de csak most tudtam meg róla, hogy Pavlovics Lyubomir képviselő. A képviselő ur rátámadt az egyik fiura és kiabálva kérdezte tőle:

— *Hogy hívják?*

Azután lekapta a fiu sapkáját és mikor meglátta benne a nevét, elkezdte a fülét ráncigálni. Hogy e közben mit mondott neki, azt nem tudom, csak azt láttam, hogy nagyon dühös volt. A fiuk ezután a *Szózatot* kezdték énekelni, mire Pavlovics ur dühösen bement a kupéjába és erősen becsapta maga után a kocsiját. Ekkor a vonat elindult és én egyebet nem láttam, nem hallottam.

Még azt is láttam előbb, hogy Pavlovics ur, mielőtt a fiuhoz hozzányult, *körülnézett, hogy nincs-e a közelben valaki, s csak mikor látta, hogy senki sincs ott, akkor kezdte cibálni a gyermek fülét.*

Ezekhez a nyilatkozatokhoz csak azt jegyezzük meg, hogy a beszélgetésnél Nemes állomásfőnök jelen volt s munkatársunk mind a három nyilatkozatot ott nyomban írásba foglalta s az állomásfőnök ur jelenlétében aláírta.

Ezek után ítélem meg a közönség, mennyit ér a Pavlovics Lyubomir becsületszava.

Zimonyból táviratozzák: Pavlovics Lyubomir ma a Zasztavában (persze a Zasztavában!) nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelenti, hogy a vádak igaztalanok. Ő — ugymond — gyakran jár Nagyikindára, de ott sohasem bántalmazott senkit. Megválasztása óta a képviselőházban hajszá kezdődött ellene, amelyet bizonyos oldalról tervszerint folytatnak.

KÜLFÖLD.

Bülow és Kiofac. Az osztrák képviselőházban tegnap Kiofac megismételte multkor, nagy botrányt keltett interpellációját s ezuttal gróf Bülow kancellárral együtt az osztrák kormányt is hibáztatta, mint amely hallgatásával engedi, hogy Ausztriát Németország vazallusának tekintsék. Erre ma a *Vossische Zeitung* a következő megjegyzéssel felel:

Gróf Bülow egyáltalán nem beszélt a külföldről és nevezetesen Ausztriáról és nem jogosult az a főtevés sem, hogy célozott rá. Hogy Bécsben milyen politikát folytatnak, az nem tartozik a német és a porosz kormányra, de éppen úgy *nincs joga senkinek beleavatkozni abba, hogy micsoda lengyel-politikát folytatnak Berlintben*, mert ez kizárólag a poroszországi pártok és a német nép joga. Kiofac interpellációja és főként a hűbérösségről való kérdése nem egyéb szenvedélyes és gyűlöletes bujtogatásnál.

Egyiptom megszállása. Furcsa tervet pedzenek angol lapok. Nem kisebb dolgot hirdetnek, mint Egyiptomnak Anglia által történendő megszállását. Angolszág bizik benne, hogy e terve minden nehézség nélkül sikerülni fog, mint hogy nem kell tartania Németország beavatkozásától, amelynek viszontszolgálat fejében megengedi, hogy Kis-Ázsiában egy vasuti vonalat építhessen. Anglia ezenkívül még azzal akarja kárpótolni Németországot, hogy a Jangceokiang területének egy részét és a keletafrikai Beira kikötőt átengedi Németországnak és hogy nem avatkozik bele a Számoa-kérdésbe. Franciaországgal Anglia nem igen számol, mert jól tudja, hogy mivel sem akadályozhatja meg politikájában, Oroszország pénzügyi

bajai miatt és a mandzsuriai helyzet miatt szintén tartózkodó magatartást kénytelen tanusítani. Portugália pénzbeli kárpótlást fog kapni Angliától. S így semmi sem állna utjában Egyiptom megszállásának, amit az angolok a Iokváros-kairói vasuti vonal kiépítése után hir szerint azonnal meg is kezdenek.

Az utolsó boerok fegyverletétele. Londonból diadallal hirdetik világgá, hogy immár a volt Transvaalban és Oranjenban az *utolsó boerok is lelettek a harci fegyvert.* A hivatalos kimutatások szerint Transvaalban 11.225 ember 10.843 fegyverrel, és Oranjenben 5395 ember 5280 fegyverrel adta meg magát. A mai londoni lapok ezt a tényt úgy üdvözlik, mint a háborúnak végletlenül örvedetes befejezését, amelynek a korábbi ellenséggel való teljes kibékülés adja meg a szignatúráját; mert hiszen *De Wet* az utolsó fegyverek átadásakor a polgárokat Angliához való *hóltig tartó hűségre* szólította fel. Különösen örvedetesnek találják a lapok azt, hogy a boerok a koronázás alkalmából a királyhoz való ragaszkodásukat készülnék kinyilvánítani. Főlemlítik továbbá, hogy *Kemp* parancsnok hangoztatta a boeroknak az angol katonák iránt való nagy tiszteletét, akik a területi viszonyokat korántsem ismerhették úgy, mint a burgherek.

Mindezeknél fogva *Kitchener* — most már *viscount* — táviratokat küldött *Bothánknak, Delarey-nek és De Wetnek*, amelyekben nagy elismeréssel szól arról az energiáról és tapintatosságról, amelylyel a megadás munkáját megkönnyítették. A királyt — mondja a táviratokban — nagyon kellemesen érintette a boerok fegyverletételének módja és a brit nemzetre, amely a boerokat szívből üdvözli polgártársaiként, mely benyomást tett. *Kitchener* erősen hiszi, hogy most már a teljes kibékülés korszaka kezdődik *Dél-Afrikában.*

A volt főhadvezér, *Lord Roberts*, az Ázsiai Társaságnak a koronázás alkalmából adott tegnapi estői bankettjén kiemelte, hogy az angol hadserögnek még nem volt olyan vitéz ellensége, mint a boerok. Alhatatosságuk, melylyel a legmostonább viszonyok közepett folytatták a harcot, bámulatra méltó. Ő ennél fogva erősen hiszi is, hogy a boerok most lojális brit polgárok, a birodalom állhatatos barátai lesznek. A szerencsés körülmények, amelyek közt a béke megkötöttét, azt a biztos hitet ébresztik, hogy a béke *állandó* lesz, főképp mivel a boerok oly szépen viselkedtek. Vitéz emberek mindenütt nagylelkűek és tisztelik az ellenséget.

Balkán-szenzációk. Egy szófiai félhivatalos lap, a *Mir*, azt jelenti, hogy a cár eltogadta *Ferdinánd* lejedelem meghívását és *részt fog venni a szófiai cárszobor leleplezésén.* A leleplezési ünnepély előtt nagy hadgyakorlatok lesznek Szófia környékén, amelyeken *Vladimir, Szergiusz, Miklós* nagyhercegek, *Kuropatkin* hadügyminiszter és *nyolcvan orosz vezérek* részt fog venni. A hadgyakorlatok befejezése után az orosz vendégek a Sipka-szorosba mennek, hogy részt vegyenek az ott emelt emlékkőpolna és kolostor fölszentelésén. Onnan valamennyien Szófiába utaznak a cár fogadtatására. Az orosz diplomaia azt szeretné, ha a szófiai ünnepély egy nagy *balkáni sláv testvériesülés apotheozisa* lenne és ezért azon fáradozik, hogy a cárral egyidejűleg *Sándor* szerb király és *Nikita* montenegrói fejedelem is Szófiába utazzanak.

A szófiai lapok már valamennyien örömmámorban usznak és *Bulgária királyságá* proklamálását követelik. Együttal a leghevesebb kiakadásokat használják a szultán ellen és ebben elől jár a *Vecserna Posta* című lap, amely úgy értesül, hogy Oroszország, Franciaország, Anglia és Olaszország *helyeslik Ferdinánd fejedelem tervét*, Ausztria-Magyarország és Németország pedig *passzív álláspontot* fognak elfoglalni, épp úgy, mint a krétai kérdésben.

A Jildiz-palatában, ahol semmi szín alatt sem akarták megengedni, hogy *Firmütant* Konstantinápolyban szenteljék föl, értesükre adták az érdekelteknek, hogy a Jildiz ebben az ügyben mindent megtett, ami szükséges volt. Ennek következtében a patriarkáus elhatározta, hogy *Firmütant* az Athosz-hegyen lévő orosz kolostorban szenteljék föl és táviratlag felszólította *Firmütant*, hogy Szalonikiból is Athosz hegyére menjen és ott várja be annak a három püspöknek a megérkezését, akik föl fogják szentelni. *Máskor* orosz konzul tehát, aki *Firmütant* Szalonikiba kísérte, azt az utasítást kapta, hogy térjen vissza Üszkűbbe.

Konstantinápolyban ma hirdették ki azt az iradét, amely jóváhagyja a minisztertanács határozatát az *államadósságoknak a Kowier-féle terv alapján való egyesítése tárgyában.* Az iradó azonban bizonyos kikötéseket foglal magában. A szultán ugyanis azt kívánja, hogy az új kibocsátás ne legyen több harminc millió fontnál. Az államadósság kezeléségét illető új bevételek kizárólag törlesztésre fordítandók. A porta ne legyen felelősségre vonható, ha a kamatokra szánt

annuitás nem érné el a tervezetben előirányzott összegét.

Azoknak a török köröknek, amelyek mindenáron ki akarnák irtani a föld színéről az új-törököket, kellemetlen meglepetést szerzett Svájo. Mint Gentből jelentik, a szövetségánál elegendő fog tenni egy körvénynek, amely azt kéri, hogy a köztársaság kiutasítsa báró Richthofen genti török konzult, mert a báró a szövetségánál tilalma ellenére olytatta konzuli működését és különösen az új-törökök ellen spicliskedett. Heilmann zürichi török ügyvivőnek valószínűleg szintén ez lesz a sorsa.

Az ausztriai helyzet.

Bécs, június 18.

Noha a kormány a Dunagőzhajózási Társaság ellen emelt vádakát megerősítette és nevezetesen konstata, hogy magyar árukat a társaság nem részesített kedvezményekben, továbbá hogy a turnszerveini hajógyár eladása és az Aldunán az oroszok kirekesztése inkább előnyös volt, a Dunagőzhajózási Társasággal kötött szerződésről szóló törvényjavaslatot még ma sem tűzték napirendre. A kereskedelmi miniszter ilyen körülmények között *provisórium* segítségével akar a zsákutcából szabadulni és legközelebb tárgyalásokat fog kezdeni a Dunagőzhajózási Társasággal.

Bécs, június 18.

A német néppárt mai ülésén határozati javaslatot fogadtak el amelyben felszólítja a kormányt, hogy Ausztria érdekeit a kiegyezésben iparkodjék erőiyezen megvédelmezni és ne riadjon vissza a gazdasági különválasztól, ha a magyar kormány nem mutat engedékenységet.

Bécs, június 18.

A képviselőház mai ülésén az élők felhatalmazást kért, hogy ő felsége előtt a miniszterelnök után a ház szerzenekívánatait tolmácsolja *Mária Annuciata* főhercegnőnek *Szigrid* bajor herceggel való eljegyzése alkalmából.

A ház azután vita nélkül mind a három olvasásban elfogadta néhány kisebb törvényjavaslatot, majd hozzájárult az urakházának a közlekedési vámkon eltiltéséről szóló törvény életbe lépését tárgyában hozott határozatához, azután több inségügyi indítványt intézett el és megkezdte a kártérítési kötelezettségről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Rövid vita után a ház elfogadta a kártérítési kötelezettségről szóló törvénynek a motoros üzemi közúti vasutakra való kiterjesztését és a mentelmi-bizottság indítvány értelmében elhatározta *Wolf* és *Schalk* mentelmi jogának felfüggesztését. Schalk maga kérte, hogy a ház szavazza meg a mentelmi jog felfüggesztését, arra utalva, hogy *Wolf* illetékelt bíróságoknál nyújtott be ellene két panaszt, ami nyilvánosan mutatja, hogy *Wolf* fél a bírósági tárgyalástól.

A napirend tárgyalása erre félbeszakítván, az igazságügyminiszter és a vasutaminiszter több interpellációra válaszolt.

Koerber miniszterelnök *Klojanak* és társainak a német birodalmi kancellár beszéde tárgyában tegnap benyújtott interpellációjára azt válaszolja, hogy az élőkhez intézett kérdés alakjában való sürgetés őt nem szoríthatja ugyan arra, hogy soron kívül válaszoljon valamely kérdésre, de azért, nehogy félremagyarázásra adjon alkalmat, az ülésszak végén röviden ki akarja jelenteni, hogy a német birodalmi kancellárnak a porosz politika vezérelveit válaszol beszédbe nem tud olyan propagandát belemagyarázni, amely Ausztria politikai viszonyait érintené. Nincs tehát oka erre a beszédre visszatérnie. Ellenben egész határozottan el kell ítélnie azt az állandó agitációt, amelyet itt egészen elszigetelten álló oldalról újra meg újra megkísérölnek a amelynek természetét és irányzatát ő nemrég hasonló alkalommal jellemezte. (Helyeslés) Az interpellálók nézete arról a misszióról, amelyet monarchiáknak tulajdonítanak, hogy egyes kis államok és nemzetiségek kölönös összekötéséből kap erőt, hogy létüket és egyéniségüket megvédje és megtartsa, a történeti fejlődésnek és a tényleges viszonyoknak megfelelően alkalmaszva, bizonyos tekintetben jogosultnak lehet tekinteni, de az interpellálók személyét tekintve azt kell mondania: Hallom a hirt, de binni nem tudok benne! (Hosszantartó, élénk helyeslés és taps. Ellenmondás és zajos közbeszólások a cseh-radikálisok részéről.)

Giovannelli földmívelésügyi miniszter *Jaworski* és társai interpellációjára azt válaszolja, hogy a boriszlavi katasztrófa okának és a felelős személyeknek kiderítése tárgyában még nem fejezték be a vizsgálatot. A ház meg lehet róla győződve, hogy a vizsgálatot a leg tárgyilagosabban és a legszigorubbant vezetik. A vizsgálat eredményét haladéktalanul közzé fogják tenni.

Klewelein interpellációjára egy magyar hatóságok az alsó-ausztriai határszéli városok győgszertáraitól való győgszervétel tiltó rendelete tárgyában *Koerber* miniszterelnök azt válaszolja, hogy a szóban forgó tilalom félreértésen alapult és már vissza is vonták.

HIREK.

Budapest, június 18.

— BUDAPESTI NAPLO. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— *Jókai Mór* regényének folytatása a *közlendők* nagy tömege következtében holnapra marad.

— A király a *Schneeberg*en. A király ma reggel tette meg kirándulását a *Hochschneeberg*re, melyet tegnap a kedvezőtlen idő miatt el kellett halasztania. A tegnapi mára virradó éjjel viharos volt ugyan, de reggel az idő napfényesre fordult, úgy, hogy a kirándulást meg lehetett tartani.

A király ma reggel az *Aspang*-vasut pályaházából indult el *Liechtenstein* herceg főudvarmester és több nagyrangú udvari méltóság kíséretében. Az udvari különvonatot *Tunkler*, az *Aspang*-vasut igazgatója vezette. A közbeszó állomásokon mindenütt a községi hatóságok képviselői, a gyárosok és nagyiparosok, polgárok és parasztok, valamint iskolásgyermekek állottak sorfalat, lelkesen üdvözölve a királyt.

A *puchbergi* pályaházban *Kielmannsegg* helytartó, a bécsujehlyi és neunkirchani kerületi főnökök, a *puchbergi* polgármester és számos küldöttség fogadta ő felségét. A király a peronon várakozó közönség közepette észrevette *Neusser* bécsi orvosát, akinek *Puchberg* közelében villája van és melegen üdvözölte. Amikor észrevette, hogy a közönség levette kalapját, hangosan szólt:

— Kérem valamennyiüket, tegyék föl kalapjukat, mert ebben a hidegben nem mulatság fedetlen fővel állni.

Amikor a király, *Schneeberg*re vezetett fogaskerekű épületéhez indult, *Frey* polgármester fiatal leánya alpesi virágokból kötött bokrátt nyújtott át ő felségének, akit a környékbeli dialektusban elmondott beszéddel üdvözölt. A beszéd így kezdődött:

— Isten hozott, kedves oszár! Szépen kérjük, fogadja szívesen a *puchbergi* leányok virágait.

A király nagy örömmel hallgatta a fiatal leányt, akinek *Maresch* udvari tisztviselő ő felsége megbízásából a király nevének kezdőbetűivel díszített aranykerpecet adott át emlékül. A leánya így köszönte meg az ajándékot:

— Szívből köszönöm, felség, a szép ajándékot! Mire a király így válaszolt:

— Nincs mit megköszönni, becsületesen kiérdemelte az ajándékot.

Frey polgármester nejének s több nagybírtokosnak és iparosnak bemutatása után a király megszólította *Egan* gyárigazgatót, aki kabátjára egy hadiérmet tűzött.

— Mitőlé hadiérem ez? — kérdezte ő felsége.

— A német-rancia háboruban szereztem, — felelte *Egan*. — *Albert* szász király parancsnoksága alatt.

— Fájdalom, most nagyon beteg, — mondotta a király. Halála nagy veszteség volna mindnyájunkra nézve.

Ő felsége ezután folytatta útját a *Hochschneeberg*re. Erzsébet királynő emléktemplomának beáratánál egy fiatal leány fogadta, aki *Rosegger* alkalmi versét szavalta el.

A *Hochschneeberg*-szállóban, ahol a fogaskerekű útja véget ért, a szálló tulajdonosa kalauzolta a királyt.

Délben ebéd volt, egy órák pedig ő felsége *Puchberg*en azt visszatért Bécsbe, ahová délután négy órák érkezett meg.

— *Gróf Lónyayék* Budapesten. *Gróf Lónyay* Elemér és felesége este hat órák hajón *Visegrádra* utaztak, ahol szombatig *Pálffy-Daun* Vilmos grófné vendégei. A grófi pár szombaton visszatér Budapestre s még aznap Bécsbe utazik.

— A szultán ajándéka a cárnak. *Pétervárról* jelentik, hogy a szultán hadseregéde, aki tegnapelőtt kihallgatáson volt a cárnál, a szultán nevében több ajándékot nyújtott át és pedig egy 24 személyre való teás-készletet, amely a szultán porcellánjáróban készült, ezüst kanalakkal és egyéb hozzávalókkal, továbbá két értékes porcellánvázát, amelyek közül az egyiket a cárnak, a másikat a cárnénak küldte a szultán.

— A király biztonsága. Egy angol lap, a *Daily Express* azt a hirt kapta Bécsből, hogy a bécsi rendőrség rendkívüli intézkedéseket fogantatott *Ferenc József* király biztonsága érdekében. A bécsi rendőrség állítólag értesítéseket kapott, hogy olasz anarkhiátok összekövészt szerveztek királyunk ellen és egyik társukat, egy Bécsben élő szabót, megbízták a király megölésével. Az uralkodót erről a dolgról teljes tájékoztatásul hagyták.

Bécsi rendőri körökben tényleg el volt terjedve az a hír, hogy valami készül a király személye ellen. Már tegnap nagy riadalmat okozott, hogy a király eredeti programjától eltérve, nem rándult ki a *Hochschneeberg*re. *Udvari* körökben egyáltalán nem emlékeznek, hogy a király fontosabb ok nélkül megváltoztatta volna utitervét. A *Hochschneeberg* környékének népe egészen el volt keseredve, hogy a király nem jött el és *gróf Kielmannsegg* helytartó távirati megkeresést intézett a főudvarmesteri hivatalhoz, hogy a király mégis jöjjön el. Erre a király ma tette meg a tervezett kirándulást, de feltűnt, hogy a rendőrség mily nagy apparátussal vette körül a királyt. Természetes, hogy a rendőrség a legszigorubbant titkolja az esetet. Hogy e bécsi és londoni hírokból mi igaz, azt ebben a percben alig lehet ellenőrizni. A hír oly monstruozus, hogy aligha lehetjük el.

— Az orosz főkonzul elléptetése. *Pétervárról* táviratozzák, hogy a hivatalos lap jelentése szerint *Lvov* herceg budapesti orosz főkonzult a külügyminiszter moszkvai főlevéltárának igazgatójává nevezték ki.

— Kiténtetések. A király *Pelachy* *Ferenc* bánamérnöknek, a *Ferenc József*-aknabányamű üzemvezetése körül tett buzgó és sikeres szolgálati elismerésül a koronás arany-éremkeresztet, *Iovag Böckmann* Vilmos iregate-kapitányt, a *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét és *Storch* *József* tengerész-hadbiztosági I. osztályú segédnek a koronás arany-éremkeresztet adományozta.

— A szász király állapota. *Sybillenortból* egyre vizsgálatlanabb táviratok érkeznek a halálosan beteg *Albert* királyról. A reggel kiadott orvosi jelentés így szól:

A nagyobb zavar nélkül elmúlt tegnapi napra nyugtalan éjszaka következett. A király keveset aludt. Lélegzése időnkint nehéz. Erverés szabályos. Lázintétek nincsenek.

Tudósítónk esti hetedfél óráról a következő értesítést küldi:

A király ereje rohamosan hanyatlók. Környezete elvezette minden reményét. A nagybeteg király ma többször összeszedte minden erejét, hogy elintézte a legfontosabb állami teendőket. A meiningeni örökös hercegnek, akit táviratilag hívtak meg, *Boroszló*ból ideérkezett.

Az este 6 órák kiadott orvosi jelentés így hangzik:

A király ereje a nap folyamán kissé hanyatlott, muló ájulás is volt észlelhető. Táplálkozás nagyon csekély.

— Az egyetem rektora. A budapesti tudományegyetem rektorának megválasztása alkalmából tudvalevőleg szavazategyenlőség esete állott elő, úgy, hogy *Wlassics* Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter fog az egyetemi szabályzatokban gyökerező jogánál fogva a rektor kérdésében vé górvényesen határozni. Hasonló szavazategyenlőség esete már 1879-ben, illetőleg 1883-ban is előfordult a rektorválasztás alkalmából dr. *Margó* Tivadar és dr. *Telley* Iván, illetőleg dr. *Szabó* József és dr. *Telley* Iván között; mind a két esetben a közoktatásügyi miniszter a rendes tanári rangidősség alapján döntött. Nagyon valószínű, hogy a mostani esetben is *Wlassics* miniszter hasonló elvi alapon fog dönteni.

— Vége a háborúnak. Páris megtermelte a nyár első szenzációját: feltaláltatott egy monsieur *Humbert*l valami félelmetes készüléket, amely állítólag örökre elejét veszi a háború lehetőségének. A szép hirt a *France Militaire* bocsátotta világra s a készülékről azt mondja, hogy az minden nehézség nélkül lehet puszkára is, ágyura is alkalmazni. A készülék teljesen elfojtja a hangot és a füstöt. A feltaláló azt hiszi, hogy ez a találmány lehetetlenné fogja tenni a háborút. A hadügyminisztérium persze erősen titkolja a találmányt. Szép volna, ha igaz volna. Csak-hogy ez éppen a századik háború-megakadályozó eszköz, de eddig egyik sem vált be.

— A nemzetközi középiskolai kongresszus. A brüsszeli 1901-iki nemzetközi középiskolai kongresszusról szóló hivatalos jelentés most jelent meg. A jelentés közli a magyar kormány képviselőjének, dr. *Dorvai* Móric igazgatónak tetszéssel fogadott beszédét is, melyet egy középiskolai nemzetközi iroda érdekében tartott.

— Az állatorvosi főiskolából. A földmívelésügyi miniszter az állatorvosi főiskola tanártestületének választását, mely szerint az 1902/3. tanévre rektorhelyettesül dr. *Rätz* István tanárt, a tanártestület jegyzőjéül pedig dr. *Marek* József tanárt jelölte ki, megerősítette.

— **Az angol koronáció.** Tegnap Londonban a királyi ázsiai társaság a koronázásra ideérkezett indiai hercegek tiszteletére lakomát rendezett, amelyen jelen volt a *Connaught herceg*, Lord Roberts és más méltóságok. A *Connaught herceg* beszédében megemlégett, hogy a *valesi herceg* és neje legközelebb meglátogatja Indiát. A Londonban élő újzélendiak *Seddón* újzélendi miniszterelnök tiszteletére rendeztek lakomát, amelyen *Seddón* azt kívánta, hogy a gyarmatoknak kereskedelempolitikai kedvezményeket adjanak. Az újzélendi kormány nevében azzal a kérelemmel fordult *Chamberlain* miniszterhez, hogy kedvezményes tarifákat léptessenek életbe, egyrészt Angliában készült és angol hajókra a gyarmatokba behozott áruk vámjának leszállításával, másrészt az anyaországban a gyarmatok termékei után vámként leszállításával.

A *Pol. Corr.* bécsi jelentése szerint *Ferenc Ferdinánd főherceget* az angol király koronázásához való utazására gróf *Notitz* főudvarmester, *Liechtenstein* Henrik herceg, gróf *Festetic* Tassiló, *Sapieha* Pál herceg és gróf *Buquoy* Ferdinánd kísérik. A főherceg 22-én utazik el és 23-án érkezik Londonba. A főherceg mellé angolországi tartózkodása idejére díszszolgálatra kirendelték *Denbigh* lordot és *Ferholm* alezredesét, a bécsi angol nagykövetség katonai attaséját.

Hadhajánk, a *Szigetvár*, amely jelenleg az Északi-tengeren üdülők, felszólítást kapott, hogy VII. Edvárd király koronázása alkalmából induljon Angliába, ahol az ünnepek alatt résztvesz a spitheadi kikötőben az idegen hajók szemlélésén. Gróf *Webach*, Albert szász király képviselőjében e napokban az angol király koronázására Londonba utazik.

Egy mai tudósítás arról is megemlékezik, hogy a koronázásra *roppant rossz időjárás* kerekedett. Olyan esunya június már emberlekeztet óta nem volt. Naphosszat zuhog az eső, az eget sűrű felhőréteg borítja s esténként és reggelenkint akkora köd van az utcákon, mint téli derekán. A klubok helyiségeiben s a lakásokban még javában fűtenek s az utcán, akárcsak decemberben, télikabátban, dideregve járnak-kelnek az emberek. Iszonyú rossz idő van az angol tengeri firdőhelyeken és főleg Skóciában is, ahol a minap —5 fokra süllyedt a hőmérő higánya. Ily körülmények között a koronázási szépségeket nagy veszedelem fenyegeti. A fényes díszletek, zászlók és cimerek nagyrészt elázhatnak s a folytonos eső nagyban akadályozza a készülődést.

— **Román-zsidó küldöttség Budapesten.** Pár nap óta egy román-zsidó küldöttség üdülök Budapesten, amelynek az a megbízatása, hogy nemzetközi agitációt fejtsen ki a romániai zsidók kivándorlása érdekében. Romániában ugyanis szeptember elején lép életbe az új módosított partörvény, amelynek negyedik szakasza rendkívül nagy megszorításokat tartalmaz a román zsidók ellen. Ez a törvény többek között kimondja, hogy a gyárakban és ipartelekpeken a munkásoknak csak tíz százaléka lehet zsidó. Ez is csak illuzórium szám, mert az új törvény értelmében iparigazolványt csak az kaphat, aki állami iskolát végzett, az állami iskolákból pedig szinte teljesen ki vannak zárva a zsidók. Ennek a törvénynek viszszaértelem erejét már érzik Romániában, mert pár héttel ezelőtt elbocsátották az összes román államvasutaknál alkalmazott zsidó vallású hivatalnokokat és munkásokat, még pedig minden végkielégítés nélkül. Ha az új törvény teljes erejével érvénybe lép, ismét megindul a tömeges kivándorlás Romániából. A romániai zsidók már most kivándorolónak, de se pénzük, se utulevélük nincsen. A román kormány ugyanis most még bizonyos pénzügyi szempontból nem adja ki nekik az utulevet. A román zsidók most ezt az időt felhasználják, hogy pénzt gyűjtsenek a kivándorlás céljaira. Londonban ugyan egy zsidó gyarmatosító társaság, amely kötelezte magát, hogy minden zsidó kivándorlónak, aki Argentína felé igyekszik, 80 frankot ad, de az utazási költség 150 frankba kerül fejtenként s így még minden kivándorló részére elő kell teremteni a hiányzó 70 frankot. A román kivándorlási bizottságok elhatározták, hogy ennek az összegnek az előteremtésére a gazdagabb zsidó hitközségeket és a vagyonos zsidókat kéri fel. Ezért jött egy bizottság Budapestre is, hogy itt is támogatást szerezzen a zsidók részéről. A budapesti zsidó hitközség már kijelentette, hogy nem tehet semmit a román hitsorsosok érdekében. Az itt időző bizottság azonban rájött, hogy két évvel ezelőtt, amikor a nagy román zsidó kivándorlás volt Budapesten át, a magyar zsidók által összeadott összegből mintegy 50.000 korona megmaradt. Mikor a budapesti segélyező bizottság felszólított, ezt az 50.000 koronát az országos izraelita irodának adták át. A román zsidó küldöttség most azt követeli, hogy ezt az összeget — amelyhez jogot formál — adják ki neki. Ez azonban mindeddig nem történt meg, mert különböző akadályok merültek fel. Különben már most biztosra vehető, hogy szeptem-

berben több százezer szegény román zsidó igyekszik majd Budapesten keresztül boldogabb hazát keresni.

— **Püspöki ebéd.** *Lugosról* táviratozzák: Abból az alkalomból, hogy az ő felsége által engedélyezett káptalani diszciplínák átadattak a kanonokoknak, *Rád* püspök díszbédét adott, amelyre számos előkelőségén kívül a főgimnázium tanári testülete is hivatalos volt. Most történt először, hogy a püspök-nél a magyar tanári kar megjelent. A püspök magyar nyelven bazaaris felszólítást mondott.

— **Kristályvíz.** VII. Edward angol király udvartartása számára a koronázási jubileum ünnepéideibe a Szent Lukácsfürdő-Kutválatat ezer üveg *Kristály ásványvizet* küldött, amelyet Schenker és társa helyi-beli cég mint gyorsútut Buckingham-Palaceba szállított.

— **Politikai affér.** Két régi politikai ellenfélnek az ügyét tárgyalja ezidőszentig egy becsületesbíróóság, amelynek elnöke *Szentiványi Árpád*, tagjai *Semsey Boldizsár*, *Ivanka Oszkár*, *Sivák Imre* és *Olay Lajos*. Az ellenlelek *Kulmann János* és *dr. Nosz Gyula*, akik a legutóbbi választásoknál mint ellenjelöltek küzdöttek egymással. Erős küzdelem után *dr. Nosz Gyula* győzött, de mandátumát nem élvezhette zavaratlannal, mert a kisebbségben maradt párt, petícióval támada meg *dr. Nosz Gyula* mandátumát. A vizsgálót során az ellenlelek között affér támadt aztán, a választás sok részlete szóba került s mindennek a következménye a becsületesbíróóság összehívása lett, amelynek döntésére bízták az ügyet. A becsületesbíróóság tegnap már tárgyalt, de a tanácskozás nem vezetett végleges eredményre. A lelek segédei, *Nagy Mihály*, *Komjáthy Béla*, *Vörös László*, *Kristóffy József* ma délelőtt tárgyaltak a képviselőházban. Az affér elintézése néhány napig eltart még.

— **Hatvan ezer száműzött.** Plehve orosz belügyminiszter kivánságára kimerítő listát készítettek azokról az orosz alattvalókról, akiket Sipjagin kormányzati ideje alatt száműztek. Ez a lista világosan mutatja, hogy Sipjagin valóságos fenevad módjára bánt az orosz néppel s hogy sorsát szinte megérdemelte. A miniszter hatvan ezer embert száműztetett a nagyvárosokból. A mostani belügyminisztert valóságoslag megrémítette ez az adat, mert tudja, hogy ennyi ember az ország különböző vidékein elosztva, még csak növelni fogja az elégedetlenséget. Sipjagin halála óta sok száműzött tanár, orvos, jogász és író szövetkezett ügyük reviziója érdekében. A miniszter némiképpen támogatja is törekvésüket, de új liberális regiméjét a Sipjagint s a reakciókat támogató körökben nagy ellenszennel fogadták. Ujabbán Saratovban voltak zavargások s hír szerint Kiebben 192 egyént tartóztattak le.

— **A martiniquei ünnep az Operaházban.** A martiniquei ünnepnek az Operaházba való áthelyezése rendkívül fokozta az érdeklődést a pompás műsorú zeneestély iránt. A mai nap folyamán igen sok jegy fogyott el, míg a régi megváltott jegyeket akadálytalanul cserélték be a m. kir. Operaház hajós-utcai nappali pénztárában. A meg be nem váltott régi jegyeket az Operaház pénztára délelőtt 10—1 és délután 3—5-ig és este közvetlenül az előadás előtt 7—8-ig átveszi. A Gerbeaud Gizella-terü körúcszédjében váltott régi jegyeket holnap esti 6 óráig ugyanott cserélik át, azontul az Operaház pénztárában. Az Operaháznál ma volt az ünnep zenei részének főpróbája *Mader* Raoul igazgató vezetés alatt. A zene-és énekszámok mára főpróbában isrendkívül hatást kellettek. Kiválóan érdekes száma a műsorban *Török Irma* szavalata. Kuruc- és népdalokat fog előadni és tárogtató és cigányzenekar melodramatikus kísérője mellett. Ugyancsak az Operaházban tartotta ma próbáját Miss *Lizdora Duncan*, aki a Rákóczy-indulóra megkapó eredeti fellogású amazon-láncot komponált. Az estét *Heltai Jenő Köszönet* című zárversése fogja berekesztetni, amelyet, mint a *Pásztor* Árpád prológiát is *Varsányi Irén*, a Vígyszínház tagja ad elő. Az operaházi előadásra rendkívül díszes kiállítású, velin-papírosra nyomott műsoroknyvet készített a *Wodjéner F.* és fiaik könyvnyomdai műintézete.

A bizottsági mai ülésén, amelyen gróf *Szapáry* Pál előlékt, minden irányban végleges intézkedést tett a holnapi hangversenyre. A bizottság nagy háálával vette tudomásul, hogy *Lobkowitz* Rudolf herceg és hercegné a gyűjtéshez 200 koronával járultak hozzá. A martiniqueiek felszólítására a Budapesti Újságírók Egyesületéhez ma a következő adományok érkeztek: *Lobkowitz* Rudolf herceg és hercegné 200 korona, *Árpásy István* (Budapest) 20 korona, *Karaczag István* (Bécs) 10 korona, *Hertz Lucian* (Budapest) 20 korona, *Fuehs Richard* (Budapest) 5 korona, *Linczer Katica* (Budapest) 8 korona 80 fillér, *Variassy Béla* (Budapest) 5 korona, *Urikányi-Zsilvölgyi* magyar közönségben a r.-l. 50 korona, *Monori Jókónny* megyelet 10 korona, *Kovács Zsigmond* és családja (Budapest) 20 korona. A mai gyűjtés 343 korona 30 fillért, hozzáadva a tegnap kimutatott 3857 korona 34 fillért, a gyűjtés eredménye összesen 3930 korona 64 fillér.

A rendkívül érdekes est véglegesen megállapított műsora a következő: 1. *Marseillaise*-ábránd, szerzette *Szabados Károly*, előadja a M. Kir. Operaház zenekara. 2. *Prolog*, írta *Pásztor Árpád*, előadja *Varsányi Irén*, a Vígyszínház tagja. 3. A) *Kettős* a

„*Lakmé*” című operából, írta *Delibes*. B) *Keringő* a „*Cigánybáró*” című operétből írta *Strausz J. Eneklik*: *Beris Mimi*, *Plattné Gizella*, *Ney Hermina*, *Palóczyné Bertl*, *Payer Margit*, *Semsey Mariska*, *Szilágyiné Ilona* és *Várent Vilma*, a M. Kir. Operaház tagjai. 4. *L'Arlesienne*, suite nagy zenekarra, írta *Bizet*, előadja a M. Kir. Operaház zenekara. 5. *Tánc* a *Rákóczy-indulóra*, lejt *Miss Isadora Duncan*, kíséri *Rádics Béla* zenekara. 6. A két gránátos, írta *Schumann* énekl *Takács Mihály*. A m. kir. Operaház tagja, zongorán kíséri *Noseda Károly*, a m. kir. Operaház tagja. 7. *Magyar nép- és kurucdalok*, szavaja *Török Irma*, a Nemzeti Színház tagja, kíséri *Rádics Béla* tárogtatós zenekara. 8. *Chansons de Montmartre*, énekl *Dirkens Annie*, zongorán kíséri *Noseda Károly*. 9. *Epilog*, francia alkalmi költemény, írta *Riffault Ágoston*, francia nyelven előadja *Márkus Emília*, a Nemzeti Színház tagja. 10. *Köszönet*, írta *Heltai Jenő*, előadja *Varsányi Irén*, a Vígyszínház tagja. 11. *Rákóczy-fantázia* *Berlioztól*, előadja a m. kir. Operaház zenekara. A m. kir. Operaház zenekarát *Máder Rezső* igazgató vezényli.

— **A feketék öröme.** Minden népnek megvan a maga míthosza, amely az istenség és az emberiség vonatkozásáról regél. Hogy mint keletkezik az ilyen legenda, ki tudja megmondani? Mint valami csudás virág pompázik az emberek fantáziájában, de az eredetét ki sem ismeri. Most azonban tanui vagyunk, mi, szkeptikus ivadéka a villamosfénytől beragogyott korszaknak, mint keletkezik szinte szemünk láttára, egy isteni munda, amelyben egy népfajnak unokái még századok mulván is hinni fognak. Az új munda csudás virága *Martinique* szigetnek vulkánikus hamuporából sarjadt, telve izzó bűvölettel, mint a kráter tüze, amelyből származik, kegyetlen szenvedélyességgel és titokzatos bosszúvágygal, mint az a lángoló orkán, amely ezeket megfújt. *Martinique* szigetén a négeroknak, a szegény, fekete, elnyomott fajnak új míthosza támadt. A fehér ember, amikor ott először megjelent, a régen megjósolt ördög volt, aki rotanni, bontani fog. De ott él a négerek szívében a biztos reménység, hogy egyszer megszűnik az ördög uralma és a szegény feketék ismét dicsőséges népe lesz a maga hazájának. És imho! megnyilik az anyaföld és rettenetes dörgedelmek középpelte elsöpri a betolakodott fajt, a sápadt ördögöket a föld színéről, amely a láva porától imho! oly fekete, mint népének aca. A fekete föld ismét a feketéket, úgy hiszik. Hogyne ébrosztene az a misztikus világesemény egy új míthoszt a fekete ember fantáziájában? Imho!, egy Nyugat-Indiából érkezett levél olyan különös dolgokat beszél a négeroknak a *Martinique*-szigeten való viselkedéséről. Amikor a levélíró *St.-Pierre* mellett kiszállott, ahová egy élelmiszerrel megpakolt hajón érkezett, látta, hogy a négerék az örömtől szinte tombolnak. Annak örülnek, hogy az összes fehérek elpusztultak. Táncolnak, énekelnek és muzsikaszóval járnak a romok között. Onálló köztársaságunk jelentették ki magukat és külön elnökök választottak, akik azt engedni tenni nekik, amit akarnak. Ami kifosztható volt, kifosztottak és sok néger rongteteg pénznek és ékszernek van most birtokában. Általános néger-főlkés veszedelme fenyeget és igen erőlyes lépésekre lesz szükség, hogy a feketéket nyugalomra lehessen bírni. Szegény feketék arra gondolnak, hogy visszatér a dolgok régi rendje, amint az századok előtt volt, amikor a sápadt ember nem kísértett földjüknö. Az majd aztán megint egy új míthosza szolgálhat anyagot, amikor a fehérek diadalmasan visszajönnek.

— **A keszthelyi kadét ügye.** Báró *Puthéay* Zdenkó, a szomorú véget ért keszthelyi kadét ügyében a vizsgálat kiderítette, hogy a kadét maga oltotta ki az életét. A csendőrréket történt szóváltása után ugyanis a kadét főbelölte magát. Mikor a csendőrrök, akik az éjszaka sötétjében azt hitték, hogy rájuk lö — négy lövést tettek fejére, a kadét már állott fejfelé a követeten. *Puthéay* különben — mint leveleiből kitünik — már hetekkel ezelőtt foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Alitólág már a kadétiskolában is emlegette, hogy öngyilkossággal fog kimulni.

— **A szabók fekete könyve.** Az osztrák szabómesterek határozata, mely szerint fekete könyvet nyitnak a könnyelmű adósságszínalók ellen, érvényre jutott. Abban a főlhívbásban, melyet a szabómesterek szövetsége kiadott, többek közt a következők is foglaltatnak: A hitelkört névsorában nemcsak a könnyelmű adósságszínalók nevét, lakását, állását és korát kell megjelölni, hanem pontos személyleírását is kell hozzá csatolni. Minden szabónak érdekében áll, hogy ilyen lajstromot készítsen s hogy pontosan leírja a hitelkört testalkatát, nagyságát s testének terjedelmét.

Ime, így válik a centiméterből *Bertillon*-féle antropometrikus szerszám.

— **Bécs terjeszkedése.** A floridsdorfi község tanácsa ma nagy többséggel elhatározta *Floridsdorin*ak Bécshez való csatlósását.

— **A kenyér-gyár.** Amerikában társaság alakult National Bread Company cím alatt s kenyeret fog gyártani. Mindenféle masinák helyettesítik majd a menyecskék izmos kis ökleit, amelyekkel gyurja, dagasztja, veri a tésztát — tisztára gyáripar lesz a kenyérsütés. Az igaz, hogy olcsó lesz a kenyér, de hát micsoda kenyér az, amit gépekkel csinálnak. A sóhajozás különben nem igen helyénvaló, mert hát mi se vagyunk elkényeztetve a kenyér dolgában. A pesti kenyérsütő is a gyárilag dolgozik. Nagy kvantumban, rakttára s a mi kenyérünk se olyan igazi kenyér, amit mi vidékről fölkerült emberek odahaza ottünk. Szép nagy habos, duos, rózsáshejú kenyerek voltak azok s majdnem ünnepszámra ment a nap, amelyen sütötték. Megtiszteltetés a házra. Jele a jó módnak, a tisztos polgári ekzsztenciának. És nem az a kenyérsütés a vidéken, ami Budapesten. Nyolc-tíz kenyeret sütnék egyszerre. Nagy tekőben dagasztják a tésztát s estétől reggelig szép fehér abrosz alatt dagad föl a lisztel beporozott tészta. Amit mi csinálunk, az csak karikatúrája a kenyérsütésnek. Egy kenyeret sütnék, a dagasztás abból áll, hogy a cseléd fakanállal keveri meg a tésztát — s aztán viszi a pékhöz. — Jó volna tudni, hogy vajjon van-e ház Budapesten, amelyben sütőkemence van? Nem igen akad és ez természetes is, mert hát neveléses lenne kilogrammszámba vásárolni szalmával befűteni a kemencét. Szóval: a kenyérnek ránk nézve vége van. Kaphatunk belőle jól, még jobbat, de igazi kenyeret, azt a bizonyos kenyeret, amiért érdemes nappalá tenni az éjszakát, csak a vidéken kaphatunk. Néhol, mert hát ugy nagy általánosságban a vidéken se ambicionálják már a kenyér dolgát. A kenyér detronizálva van, a kenyérnek nincs meg az a jelentősége, amivel mostanáig uralkodott minden egyéb kenyérgyártás fölött. Sietünk, lótnak-futnak, gyorsan élünk és a péknél sütünk. Azaz, hogy nem is sütünk, hanem veszünk a kenyeret — kilószámra. S azt mondani, hogy: dolgozom a kenyérért, — nem valami fölemelő tudat. Rossz a kenyér, amit eszünk s egészen természetes folyamat a dolgoknak az, hogy az amerikanusok most már kenyérgyárral boldogítják a világot. Ha amugy is vége már a kenyér régi szép tekintélyének, hát mért ne lehetne gyáripari produkció belőle. Megezzsük és jóllakunk vele.

— **Székhámas álhirlapíró.** Amióta Tali Ferenc Lajos urat, aki mindenféle hirlapiról adta ki magát és a jóniszemű községeket aznap csapta be, hogy a Remekírók képes könyvtárának tiszta jövedelme a Hirlapírók Nyugdíjintézetét meg az Újságíró Egyesület segélyalapját illeti, lelepleztük, naponta újabb és újabb leveleket kapunk, amelyekben panaszosan jelentkeznek a kárvallottak. Így Kele János előzetőnk (Szigetvárról) arról értesít, hogy nála is hirlapírói minőségben jelentkezett az utazó és hogy eszéágában se lett volna megrendelni a gyűjteményt, ha a dolgok valódi állását ismeri. — Petrovici Szent Lajos, az osztrák-magyar bank tisztviselője (Bécsből) panaszkodik, hogy ő, meg több kollégája szintén felült Tali Ferenc Lajosnak, akinél a gyűjteményt megrendelték, mert a tiszta jövedelem állítólag a Hirlapírók Nyugdíjintézetét illeti. — Merényi János, királyi adótitst (Belényesről) a következőleg adja elő becsapását:

„Folyó év május hava utolsó felében kétgatos uri hintó állott meg hivatalunk bejárata előtt, a bakon diszruhába öltözött kocsis, mellette egyenruhás városi hajdu ült. Elegánsan öltözött uri ember, vélénél egy miniszteri tanácsos, ki a hivatalt látogatni jött, szállott ki belőle és lejtett be hozzánk.

— Urain, én Tali Ferenc Lajos hirlapíró vagyok a Hirlapírók Egyesülete és Nyugdíjintézte érdekében jöttem önkökhöz. Hazafias célt vélek szolgálhatni midőn az urakat felhívom, hogy támogassák azt az egyesületet mely az önkök ügyeit oly szépen felkarolta, mely annyit tett, annyit küzdött az önkök igaz ügyében, hogy immár tagadhatatlan következményei a megvalósulás stádiumában vannak; fizetés és javításuk tovább nem késhetik és sub rosa értesíthetem az urakat. ezt biztos forrásból mondhatom, hogy már befejezett dolog is. Így és hasonló módon beszélt tovább.”

A Pesti Napló szerkesztősége levelet kapott egy előfizetőjéről a gömörmezei Feledről, amelyben arról panaszkodik, hogy Tali Ferenc Lajos, mint a Pesti Napló belmunkatársa mutatkozott be és ismert rendes fogásával becsapta. — Ismétlenül figyelmeztetjük a közönséget, ne menjen lépve a székhámas álhirlapíróknak, akiknek az Újságírók Egyesületéhez és Nyugdíjintézetéhez semmi közük nincsen.

— **Ongyilkos építész.** Pécsről táviratozzák: Schedávi István fiatal pécsi építész öbélölte magát s meghalt. Volt menyasszonya szülei felbontották eljegyzését, ezért menekült a halálba.

— **Hellózás.** Berger János, a budapesti közuti vaspálya-társaság anyagszerkezelője, ma délelőtt, hosszas szenvedés után meghalt Mátyasövidőn, 68 éves korában. Az elhunyt több mint három évtizeden át állott a vasút-társaság szolgálatában. Temetése holnap, csütörtökön délután 4 órakor lesz.

— **Merénylet Belgrádban.** Belgrádból jelentik, hogy tegnap este egy elboacsátott udvari lovász revolvérrel ráolt Manulov udvari lovászmesterre s azután agyonlötte magát. Manulovnak a karját furta az a golyó. A lovász azért akart bosszút állani, mert Manulov elboacsátotta őt az udvar szolgálatából.

— **Önfeláldozó orvos.** Véletlenül érdekes kísérletet tett ma dr. Garnault párisi orvos, aki a tavalyi orvosi kongresszuson tudomására alapon szembe szállott Koch tanárnak ama feltevésével, hogy a tüdővész beteg állatokról, nevezetesen marhákról nem terjed át az emberre. Garnault már akkor ajánlkozott Kochnak, hogy öltsa be őt egy tüdővészess marha nyirkével, de Koch tanár erre nem vállalkozott. Garnault ma — mint tudósítónk Párisból táviratozzák — a közvéghídon beoltotta önmagát egy tüdővészess tehénnel vett nyirkével, de úgy, hogy a fertőzés ne legyen esetleg halálos, tehát maga megsebezte alkalmas helyen a testét és ott végezte a beoltást. Az eredmény természetesen csak néhány hét múlva fog mutatkozni.

— **Bobbanás egy bányában.** Megemlékeztünk már arról a szerencsétlenségről, melyet a szászvári kőszénbányában a légrobbanás okozott. Most egy újabb pécsi táviratunk azt jelenti, hogy az eltemetett munkásokat sikerült ugyan a romok elől kihuzni, de hat már meghalt s csak három találtak életben. A szerencsétlenül járt munkások családjai iránt nagy a részvét.

— **Házasság.** Massanak Rezső királyi ítélőtáblai bírónak a budapesti VI. ker. kir. járásbírósgaz vezetőjének leányát Lenkét, e hó 22-én délelőtt 11^{1/2} órakor vezeti a városiglet Hermina-kápolnában oltár elé dr. Pufisch Oszkár ügyvéd.

Nagy Vilmos, a Népszínház ambiciózus segéd-színésze a minap esküdtött örök hűséget Hamvai Mariskának a Népszínház ballekara tagjának.

Kertész József, Fischer Gusztáv utódai cég képviselője Budapesten, jegyet váltott Hubert Heiman ur leányával, Bertával, Szabadkán.

Draskovich Géza gyógyszerész, június 21-ikén tartja esküvőjét a Ferencvárosi piébánia-templomban Póh Elekka kisasszonnyal, Póh Ferenc IX. kerületi előjáró leányával.

Singer Áron szegedi kereskedő leányát, Ionkát a napokban jegyezte el Kolozsvárott gyalmi Rosenberg Mór nagybirtokos és gyáros, kolozsvármegyei törvényhatóság birottsági tag.

— **Naftatűz Bakuban.** Bakuból jelentik, hogy tegnapelőtt Óta Bircibadban a naftabányában tűz pusztult. Tizenhat jurtorony leégett, három reservoir megrepedt.

— **Csak magyar...** A torontali viszonyokra eléggé jellemző az a kis jelenet, melyet egy torontali lapban olvastunk. A megye egyik községének szolgabírája előtt, idéző levéllel a kezében, kihaltatásra jelentkezik egy paraszt. A szolgabíró a világ leghivatalosabb ábrázatával így kezdi a kihallgatást:

- Mi a neve?
- Bagó János, követem.
- Hová való?
- Perjámosra való vagyok.
- Sváb?
- Nem.
- Oláh?
- Nem.
- Talán német?
- Nem én.
- Hát bolgár?
- Az sem.
- Szerb?
- Nem.
- Hát mi az istennya? — ordít dühösen a szolgabíró, — ha se nem sváb, se nem oláh, német, bolgár vagy szerb?

A paraszt egyet köhint, a kalapját forgatja, aztán sodorint a bajuszán s szomorúan mondja: — Biz' én, követem, csak magyar vagyok.

— **Elpusztult vetések.** Hódmezővásárhelyről jelentik, hogy a buzatermés teljesen elpusztult. A szikes talaj kivételével az egész határban elpusztultak a vetések. A pusztítást a torzsgomba okozta, a buza gyökere a gyenge tél folytán kipállott. A termések megvizsgálására kiküldött bizottság intézkedett az addó elegendése tárgyában.

— **Gyilkos villám.** Keszthelyről jelentik, hogy Karmacson tegnap nagy szerencsétlenség történt. Tegnap ott nagy zivatar volt, amely alatt a mezőn dolgozó munkások közül egy fiatal s egy idősebb házaspár az egyik tá alá vonult. A villám beütött a fába és Kása Annát, öt gyermek anyját s a fiatal asszonyt menten agyonlötötte. A fiatal házasságot nagybeteg vittek haza, ellenben az idősebb házasságon semmi baja sem történt.

— **Betörés egy tüzletbe.** Dárday Aladár József Soltovszky-terem lévő könyvtárszékének az irodáját az éjszaka tolvakulcsal felnyitották és az ott elhelyezett Wertheim-székényt jobboldalán kiurították. Elvitték belőle 900 koronát tartalmazó levéborítékot, és egy hatióvetű forgópisztolyt. A Wertheim-székény mellett megtalálták Dárday nevére szóló 1000 koronát érő takarékpénztári könyvét is, amelyet nem mertek

magukkal vinni a betörők. Ezenkívül egy hajlott vasdrótot találtak, amelyivel a szekrényből az értéktárgyakat szedték ki.

— **Női állomásfőnök.** A nők lassanként elhódítják a férfi elől a tért. Eddig csak azt ambicionálták, hogy olyan foglalkozási köröket töltsenek be, amelyek asztalhoz, szobához kötöttek őket. Ma már a tanult nők a legéberebb és leglelküimeretesebb férfileket kívánó foglalkozásokat is elhódítják s mint a példa igazolja, vasuti állomásfőnökök helyére pályáznak. A bozen — meráni vasut Vulpian állomásán július tizenötödiktől kezdve női állomásfőnök lesz. Az eddigi állomásfőnök pár héttel ezelőtt nyugalmába ment és a vasuti miniszterium most nőt nevezett ki a helyébe. Az uniformis női hivatalnokok ideje tehát elérkezett már. Bizony eljön az idő, hogy megalakítják az első női huszárezredet.

— **A nemzetközi diákkongresszus.** A nemzetközi diákkongresszus, amelynek védnökségét Széll Kálmán miniszterelnök és Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter vállalták el, végleges megállapodás szerint szeptember utolsó hetében fog Budapesten megtartani. A rendező-bizottság felkérésére a tiszteletbeli elnökséget Wekerle Sándor, Berzeviczy Albert, gróf Zselénski Róbert, Márkus József, Zsitinszky Mihály, Molnár Viktor, Tóth Lajos, báró Dóczy Lajos, Türr István, Vési József, Rákosi Jenő, Vámbéry Ármán, Vécsey Tamás és Ilosvai Lajos vállalták el. A vallás-és közoktatásügyi miniszter a rendező-bizottság melé miniszteri biztosul dr. Rényi József egyetemi magántanárt küldötte ki. A fővárosi társaság köréből 100 tagu senior-bizottság alakult azokból, akik egykoron az egyetemi életben is közreműködtek; e bizottság hivatala lesz a kongresszus és a fővárosi társadalom között bizonyos kapcsolatot létesíteni. A rendező-bizottság tiszteletbeli elnökül Halmos Jánost, Budapest székesétfváros polgármesterét fogja felkérni.

— **Bedölt gyárepület.** Berinből jelentik, hogy a giesseni bricket-gyárban ma szörnyű katasztrófa történt. A gyárban tűz ütött ki és egy épület bedőlt. Három munkás meghalt, heten pedig súlyosan megsebesültek. Állítólag még 70 munkás van a romok alatt.

— **Rendőri hírek.** Gronon Mihályné 80 éves vasalónő V. o. utca 5. számú lakásán ma hajnalban marófogót ivott. Életveszélyesen sebesülve a kórház-kórházba vitték. — A kaposvári rendőrség közöri levelet adott ki Kolompár Róza 63 éves kőbőrű cigányasszony ellen. Az a súlyos vád terőli, hogy testvérének, Kolompár Teréznek a házat bosszuzóló felgyújtotta. — Ij. Dugonics Sztóján úrményházi születésű 18 éves rőtöskereskedő-segéd elűnt Nagytemplom-utca 6. számú lakásáról. A rendőrség keresi.

— **Az osztályorszajtek húzása.** Az osztályorszajtek mai húzásán ötezer koronát nyert: 82999, háromezer koronát 12486 51720, kétezer koronát 8217 12179, ezer koronát 38214 72977 60489 10029 78192, ötszáz koronát 68754 86550 64442 36619 55554 67806 66830 11504 59628, háromszáz koronát 7:89 21356 44560 79131 92570 39186 68721 92144 19149 43499 68356 74201 975 6922 42059 54670 88920 4304 20789 29119 34840 47289 66448 60005 97635 11566 23884 81214 84043 89988 47554 99702.

(x) Wright-Ditson tennis-rakelek Kertész T.-nál.

(x) Még csak pár hétig tart a hatóságilag engedélyezett végeladás a férfi- és gyermekruha-raktárban Károly-kört 16. szám alatt, ahol 35 százalekkal a rendes áraknál olcsóbban kerül eladásra a teljes áruaktár.

Dal a középületről.

Középület van sokfelé
E gyönyörű világban,
Egynemely száz országra szól,
Oly szép, hogy szinte álom,
Sok nagy művész tervezgeté,
Felépült drága kincsen.
De több olyan középület,
Mint Budapesten, — nincsen!

Másutt egy-egy körülpület
Örökké áll, szilárdan,
Ki állalép a kűszöbén,
Jár benne bizton, bátran
Alapjától a födelig
Törés, vagy luk nincs rajta...
Oh Pesten a középület
Nem éppen ilyen iajta!

Nálunk az élet bús nagyon,
Jókodv, vigasság nincsen...
Hát mit tesz a középület,
Hogy bánatán segítsen?
A közélet olyan boros,
Hogy szinte nem is élet...
Ezért hát a középület
Egy kissé szerteszedd.

Az egyik fal nyugatra tart,
A másik napkeletre,
A tető kissé habozik,

Hogy őket elereszse . . .
De hát elvégre mit tegyen,
S bár megreped a szíve,
Oh ninosen hozzá erje,
Hogy őket visszaintse!

Ezért minden középület
Kissé ing Budapesten.
S künn láthatjátok Os-Budán
Egynemely nyári esten.
Szép porcellán nadrágja van,
Pezsgópohár kezében,
És vidám a kákl kiabál:
— A magisztrátus éljen!

N.

Ferdinánd álmai.

— Jelenet. —

Ferdinánd bolgár fejedelem azon
fáradzik, hogy országát király-
sággá proklamáltassa.

A tükár: Parancsol, Sire?

Ferdinánd: Király szeretnék lenni, fiam.

A tükár: Hm. Hm.

Ferdinánd: Fejedelem, az nagyon snassz cím.
Király, az már gyönyörűen hangzik.

A tükár: Ez bizonyos.

Ferdinánd: Vagy talán inkább császár, Bulgária
császára. Mit szól ehhez?

A tükár: Ez még szebb.

Ferdinánd: Elvégre, ha Sándor szerb király,
miért nem lehetne Ferdinánd bolgár király?

A tükár: De akkor Sándor joggal követelhetné
a Szerbia császára címet.

Ferdinánd: Na hallja, ettől ugyan még nem
ijedek meg. Licitálnék jóléle.

A tükár: Hogy-hogy?

Ferdinánd: Hogy-hogy? Ugy-ugy. Azt kérném,
hogy nevezzenek Bulgária atyjának.

A tükár: Akkor Sándor is ezt kéri.

Ferdinánd: Sándor? Szerbia atya? Ehhez kevés
joga volna. De ha volna is, akkor egyszerűen föl-
venném a „Bulgária főlistene” címet. Most beszélj,
pupák!

A tükár: Ennél igazán nem tudok jobbat.

(Kis szünet.)

A pénzügyminiszter (bélép): Fejedelem, az állam-
pénztár ismét . . .

Ferdinánd: Jó, jó. Majd ha király leszek . . .

— o. —

FŐVÁROS.

(*) A tanítválasztás elhalasztása. A tanács a tanítválasztást szombatra tűzte ki. Szombaton azonban nem tarthatnak tanulóestet s azért a tanítválasztást a jövő hétre halasztották. A választás napját a holnapi tanácsülésen fogják megállapítani.

A főváros közgyűlése.

(Kossuth-ünnep. — Vízvezetés.)

Budapest, június 18.

A főváros mai közgyűlésén megvitatták a tanácsnak a Kossuth Lajos századik születésnapjának megünneplésére tett javaslatát s egyhangúlag elfogadta a javaslatot egy kiegészítő indítvánnyal együtt, amely minél méltóbbá kívánta tenni az ünnepést, és hosszasan tárgyalta újból a vízvezetési mizériát. Sokan szólaltak fel, sok csatározás folyt a dolog körül s végül a kérdésre vonatkozó indítványokat fogadták el. Azonkívül néhány más ügy is került megbeszélésre.

A közgyűlésen Márkus József főpolgármester elnökölt, aki bejelentette, hogy a közgyűlés utasítására a fővárosi bizottsági tagok küldöttségileg tisztelgtek Lampl Hugó főszármegvédőnek s üdvözölték őt szolgálatának negyvenedik évfordulóján. (Eljenzés.) Fajdalommal jelentette be aztán dr. Fried Adolf törvényhatósági bizottsági tag halálát s indítványozta, hogy emlékeztető jegyzőkönyvileg öröktítség meg s a gyászoló családhoz részvétirátot intézzenek. (Helyeslés.) Fried Adolf helyébe mint törvényhatósági bizottsági tag a legutóbb szavazatot kapott póttag, dr. Rakovszky Géza lép. Bejelentette az elnök, hogy az üresedésben levő másodosztályú tanácsjegyzői állásra ma első helyen Buszák János, második helyen Kovács László és harmadik helyen Sántha Dénes jutottak.

A tanács előterjesztését tárgyalta aztán, mely Kossuth Lajos születésének századik évfordulójának megünnepléséről szólt. A tanács javasolta, hogy az egyetem templomban ünnepi istentisztelet legyen s a hatóság Kossuth sírjára koszorút tegyen. Akkor teszik le majd a Kossuth-mauzóleum alapkövét s az összes közönségi iskolákban ünnepet rendeznek. Szalay Mihály, aki az ünnepésre az indítványt tette, nincs megelégedve a javaslattal. Olaszország Garibaldi, Amerika

Washington születésnapját másként ünnepelné. Miért nem ünneplünk mi is méltó módon. (Egy hang: Nem engedik meg Bécsből!) . . . Meg nem győződve, hogy ezt a legfelsőbb körökben sem akadályoznák meg senki. A viszonyokat figyelembe véve, nagyon szerény indítványt tesz: Fogadják ugyan el a tanács javaslatát, de azzal, hogy kérjék föl a kormányt, az országgyűlés két házát és a törvényhatóságokat, hogy a székesfőváros részéről rendezett ünnepességeken jelenjenek meg. A közgyűlés egyhangúlag elfogadta a tanács javaslatát. Szalai indítványával együtt.

Következett a vízmérintő ügye. Sorra került több indítvány, a polgármester jele, az állandó vízvezetési bizottság és a tanács előterjesztése, s a belügyminiszter leirata. Rózsavölgyi, aki indítványt tett, ismét hangoztatta a vízvezetési kezelésre iránt való bizalmatlanságot, Dezsényi József a legszigorúbb ellenőrzést kívánja a kerületi orvosok és tisztiorvosok részéről. Részt vett a vitában Havass Rezső, Kasics Péter, aki a vízvezetési igazgató védekezését utasította vissza, szintugy Szalay Mihály is, aki szerint a főváros elhelyezése már kezdetben el volt hibázva. Mátyus Arisztid után aki nem helyesli a túllött kritikát. Polányi Géza szólalt fel. Sajnálattal tapasztalja, hogy a közgyűlésen csupa lateiner ember szól föl ebben a tárgyban s egyetlen szakértő sem, s hogy a vízvezetési helyettes igazgató nincs jelen. Tudomásul veszi a polgármester jelentését, egyszerűen szól az igazgató állásáról. A helyettes-igazgató kétségfelelül nem alkalmas erre az állásra, de a tegyeimi vizsgálat erkölcsileg nem fogja kibánsítani. A közönséggel szemben a viselkedése is hibás, s a vízmérőórák mellett is a közönséggel helyezkedett szembe. Elég a közönségnek az, na a rossz vizsgálattalás miatt baja van; nincs szükség arra, hogy egy fővárosi alkalmazott még ráadásul meg is rúgdossa.

Heltai Ferenc, Polányinak arra a reá vonatkozó gunyos megjegyzésére, hogy „majd megmondja a mindenben szakértő” — kijelenti, hogy ő sokkal kevesebbet alkalmatlanokká a közgyűlésen a fővárosi állásáról, mint Polányi; ha azonban föl szól, azt a tárgy alapos tanulmányozása után teszi, nem úgy mint Polányi. Szól a helyettes vízvezetési igazgató ténykedéséről és sok tekintetben elismeréssel van iránta.

Polányi Géza: Ajánljuk a Ferenc József-rendre! Heltai Ferenc: Nem ajánljuk, de megérdemelné. (Derültség.) A főváros történetében példátlan dolog, hogy egy tisztviselőt statáriai elváraknak kivégezni. (Nagy zaj.) Hiszen a tegyeimi vizsgálat eredményeként az ismerőse nélkül, hogyan mondhatja ki a közgyűlés, hogy a helyettes igazgató iránt bizalmatlanság van. (Nagy zaj.) Az enők ösngel.) Ha ilyen módon kergetik a tisztviselőt erkölcsi halálba, nem fog kapni megeléled szakembert.

Halmos János polgármester kijelenti, hogy a nagyközönség jóláborodásában is része volt. Kéri a közgyűlést, hogy ma ne mondják ki a helyettes igazgató iránt a bizalmatlanságot. (Helyeslés. Zaj.) Kalamitások mindenütt előfordultak a vízvezetéknel. Reámutat e tekintetben Bécsre, ahol igen gyakran előfordul, hogy a vízvezetési napokon át nem szolgált elegendő vizet. Más nagy városban is előfordul ilyen baj, de azért senkinek sem jut eszébe, hogy végeképp elitéljen az időleges bajt mindent és mindenkit. Ismerteti aztán a polgármester a helyettes igazgató jelentésében foglaltakat s tudatja, hogy szakértőket kíván megbálsítani. (esetleg külföldieket is.) Annyit már most is mondhat, hogy a múltban a külföldi szakértők elragadtatással nyilatkoztak a budapesti vízművekről. A vízvezetési helyettes igazgató a legkiválóbb szakértők egyikének tudja. Igaz, van benne bizonyos nem-bánság az irányában a nagyközönség részéről csatló sokféle igényekkel szemben (Nagy zaj), ez azonban lehet, hogy hiába, de a szakérteim nem érinti. A fővárosi állásokra válaszóla telemiti, hogy mindenütt behozták már a vízmérő-órák használatát. Meg van győződve, hogy ha nálunk is behozták a vízmérő órák kötelező alkalmazását, sokkal kevesebbe kerülne a városnak is, meg a közönségnek is a víz. Kéri a közgyűlést, vegye tudomásul a jelentést s nyugodjék meg abban, hogy a vizsgálatot a legszigorúbban fogja keresztülvizetni, főként azért, hogy kiderüljön, hogy milyen intézkedéseket kell tenni a hasonló bajok előfordulásának a megakadályozására. (Helyeslés. Zaj.)

Személyes természetű szóváltás után, amely Rózsavölgyi és Heltai között támadt, a közgyűlés többsége elfogadta Rózsavölgyi indítványának azt a részét, hogy eítsék meg a legszigorúbb vizsgálatot s a legutóbbi zavarok elhárítása érdekében tett intézkedéseiről szóló jelentést és a további zavarok megelőzésére irányuló javaslatát minél előbb terjessze elő. Elfogadták Kasics Péter indítványát is, hogy a vizsgálatban a baj okának a kikutatására tekintésük a főszlyt. Dezsényi indítványát, hogy a tisztí és kerületi orvosok tegyenek időszaki jelentést a tanácsnak a vízművek vizéről, mellőzte a közgyűlés.

A VII. ker. Dob-utca megszelésítése ügyében, azt a javaslatot terjesztte a tanács a közgyűlés elé, kérjék föl a kormányt, hogy ezeknek a munkálatoknak a költségere engedélyezze a 24 millió forintot kölcsön-alap fölőseget s hogy a szabályozó-vezonalon építendő házakra adjon harminc évi adómentességet. A tanács gondoskodni fog arról, hogy a Dob-utca megszelésítésének a részletes tervét kellő időben elkészítse a mérnök hivatal. Morzsinyi Károly eloadja a javaslatot, azzal, hogy a kormányhoz a kérelmet küldöttségileg juttassák, kérve az ügynek lehető legsürgősebb elintézését. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

SZÍNHÁZ, ZENE

** Prielle Kornélla köszönete. A képviselőháznak ma illusztris hölgyvendége volt. Ezáltal nem a Ház karzatának, a hová a gyöngédebb nem szivesen ellátogat, ha valamelyik ifju honatya a szízbeszédét tartja, vagy pedig nagyon puskaporos a levegő, — hanem a képviselőház folyosójának, ahol ugyancsak ritkán hallszik női ruhák finom subogása. Az illusztris hölgyvendég, akiről szó van, valóban csak átsuhant a képviselő urak sorai között a folyosón és erősebb lámpalázzal küzdött, mint amilyet valaha érzett, pedig nagy, nagy színházi estéket látott. A hölgyvendég tudniillik Prielle Kornélla, a nagy színpadi művészetbájos, örökké fiatal matronája volt, aki azért ment a képviselőházba, hogy megköszönje Szell Kálmán miniszterelnöknek azt a levelet, amelyet a művésznőnek szobrának a Nemzeti Színházban történt leleplezése alkalmából írt. A miniszterelnök természetesen a legnagyobb szíveséggel fogadta a művésznőt és hosszasan elbeszélgetett vele a régi dícsőségök időkről, mikor még a művésznő férje is élt és büszkesége volt a magyar színpadnak.

— Mindig a legnagyobb örömmel és a legnagyobb művészi élvezettel néztem mindkettőjüket a színpadon. — mondta a miniszterelnök.

Prielle Kornélla a miniszterelnöknek tett köszönet látogatása után megint csak a honatyák folyosóján suhant végig és újra csak erőt vett rajta a lámpaláz, amelyet egy édes, igéző mosoly alá igyekezett rejtetni, amilyen csak az ő ajkán terem meg. S ez a mosoly nemcsak a fiatal, de a legöregebb honatyákat is a színházi habituké sorába hódította. Mert ahányan csak voltak, ijja és öregje mind utána fordult a színpad nagyszonyának, amíg csak finom, könnyed alakja el nem tűnt a folyosó végén . . .

** Berlini színészek Budapesten. A Schall und Rauch színészársaságának mai vendégjátékára kettős érdeklődés vitt bennünket a Fővárosi Orfeumba. Erdekelt ez a nálunk még nem járt német színészcsapat és kíváncsiak voltunk Latzkó Andornak a más felesége című egyfelvonásos színművére, amelynek berlini bemutatójával a Schall und Rauch sikert szerzett a külföldön széplehetségű fiatal irótságunknak. A darab itteni premiére után csak megerősíthetjük azokat a dícsőreleteket, amelyek Latzkó Andor a berlini lapoktól kapott. Az egyfelvonásos tartalmáról annak idején már beszámoltunk. A megcsalt férjnek idejétmúlt tárgyalja s konstatahatjuk, hogy érdekesen, finom, tartalmas dialógussal s olyan színpadi ismerettel, amely újabb bizalmat kelteztetett a magyar iránt eddigi színpadi munkássága után. A díszes, nagyszámú közönség lelkes tapsokkal fogadta a bemutatót, csak kár, hogy az előadás meglehetősen gyöngye volt, pedig a főszereplő Emanuel Reicher külön szavalásban derekasan megfelelt jó hírnevének. Else Heims, aki a Deutsches Theater itt járt ensemble-jából csatlakozott a Schall und Rauch vendégjátékához, csak kisebb szerephez jutott. Leginkább Max Reinhardt felelt meg. A társaság egyébként tonyomon jóra való erőkből áll, akik vállvetve támogatják egymást az emberi gyarlóságokat és félszűségeket paskoló apró színművek mulattató előadásában. Még három apróságot mutattak be, amelyek gyakori volt a derültség, a kacagás, főként a német vicciolapokból jól ismert Serenissimus figurája közvetítésében, amely, hogy egy mondjuk, vörös fonáként húzódik végig az egész estén. Hol az elsőmeleti proscénium páholyból, hol a színpadon szól bele végesvégig a produkcióba, s ahogy beszél és ahogy viselkedik, az a fenséges korlátozottság megtestesülése. Victor Arnold pompásan csinálta végig ezt az alakot. Schmitzler és Metenier egy-egy apróságban Dill, Hedwig Wiere, Wassmann, Constanze Zimmer és Kühne mutattak jeles tulajdonságokat.

** Vigaszínház. A Vigaszínház az évad vége felé meg sorát ejti azoknak a daraboknak, amelyek az év folyamán kiválóbb hatással kerültek színre. Ezek közül méltán szerepel Kraatz és Lawffy mulatságos bohózat, A páholy, amelynek vidám cselekménye a telen oly sokszor kacagtatja meg a Vigaszínház közönségét és amely az összes vidéki színpadoknak is kedvelt műsordarabjává lett. A páholyt csütörtökön, e hó 19-én adják ismét. Az állfőmestert Hegedűs játszsa, akinek ez a szerep legbravurosbab alkálatsai közé tartozik. Szerény, a varróleány szerepében nőmímtatói tehetségének adta fényes bizonyítékát. A többi főszerepeket Nikó Lina, Gazi Mariska, Tapolcazi, Vendrei és Győző játszsa.

** Növendékszínészek vizsgálati előadása. Rákosi Szidi színészkolájának a Nepszínházban tartandó vasárnap délutáni előadásán ének- és táncgyakorlattal mutatkoznak be az első osztály leány-növendékei. Színterület Stúdió Mária harmadik jelvonása, végül a Cornelli karaván két képét adják, melyben az operette-ensemble vizsgázik. Jegyek előre

A BUDAPESTI NAPLÓ telefontja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

válthatók a Népszínház-utca felőli elővételi pénztárnál a délutáni előadások díja mellett.

** Városligeti Színkör. Strauss remek operettjét, a *Cigánybárt* adták ma este a Városligeti Színkörben a közönség nagy érdeklődése mellett. Ez az érdeklődés egy szimpatikus vendégnek, *Rátonyi Tilla* kisasszonynak szól, aki Szafi nehéz szerepét játszotta. Már megjelenésével megszerezte magának a közönség rokonszenvét, amely alakítása során mindjobban fokozódott. A fiatal művésznő modurlataiban van valami kedvesen eredeti, ami közvetlenül teszi a játékát a szépen csengő a hangja, az éneke hatóság. Sokat tapsoltak a vendégnek és a második felvonás közben két nagy bokrárt kapott. Mai sikeres debütálásában kiváló érdeme van kitűnő mestereknek, *Dévai Janka* urnőnek. Arzóna szerepében *Felá Olga* ügyes játéka járult az előadás sikeréhez. A címszerepet, *Barinkait*, *Sz. Nagy Imre*, a társulat jeles tenoristája énekelte. Kellemes, csengő tenorja és ügyes játéka pompásan érvényesült. A közönség minden énekszámát zajos tapsokkal jutalmazta.

** Nemzeti Színház. Moser vigjátéka, az *Ibolya-fal* holnapután, pénteken éri meg 50-ik előadását a Nemzeti Színházban. A nagysikerű darab, amelynek kivált *Ujházi Ede* remek altisztje szerezte meg a népszerűségi, 1876. június 12-én került először színpadra. — Szombaton *Eohegeray Nagy Galeottját* adják elő, amely 1891. január 27-ike óta van a Nemzeti Színház műsorán. — Holnap, szerdán a *Fogány Gábor* előadása 7 órakor kezdődik.

** Vízga-hangverseny. Az építészeti és műszaki rajzok disztremében 17-én és 18-án tartották meg vízrajzi előadásukat a Takács Jakab zenetanár igazgatása alatt működő VIII. kerületi zenekonzervatórium növendékei. A zongoratanzak növendékei közül *Klosz Hilda*, *Schubert Anna*, *Egyed Ilonka*, *Preis Laura*, a hegedűtanzak növendékei közül *Pilischer István*, *Preis Oszkár*, *Fehér Antal* és *Almásy Sándor* tűntek ki precíz és kényes előadásukkal.

** Vendég szereplés. *Ivánfi Jenő*, a Nemzeti Színház művésze a héten Aradon vendég szerepet *Gringoire*, *Zartuja* címszerepeiben és a *Velencei kalmár Shylok* című darabjában.

** Gyermekleány, mint színpadi szerző. *Páris* írói és szívhívilágában egy gyermekleány keit most közzé kell tenni. A leányka tíz csendősből és kész — színpadi szerző. Neve *Carmen d'Assilon* és spanyol neve dacára legtöbbször francia szülők gyermeke. Atyja orvos volt, aki nem foglalkozott irodalommal, édesanyja pedig éppenséggel nem törődött a literatúrával. A kis Carmen esetében tehát az átlátható elméletre nem lehet hivatkozni: amolyan csodagyerekek, akiknek fejlődése titkát nem lehet megmagyarázni. A tízéves gyermekszerep eddig hét darabot írt tizenegy felvonásban s a vidéken, ahol darabjai eddig színpadra kerültek, nagyon jól ismerik nevét. Darabjait nemcsak írja, de játssza is azokban. Egyik darabját legközelebb *Páris*-ban is előadják. *Sardou*-nak, aki nem akarja hinni, hogy ilyen ifjú drámaíró létezhessen, bemutatják a kis Carmen *d'Assilon-t s Sardou* közbenjárására, aki elolvasta darabjait, bevették a leánykát a francia színpadi szerzők egyesületébe.

** A kereszt jelében. A Budai Nyári Színházban holnapután, pénteken lesz a *Kereszt jelében* című történelmi színművet bemutató előadása. A *Quo vadis?* érdeklődést keltő témáját tárgyaló dráma *Parisban*. Londonban és Bécsben óriási sikerrel került színpadra. Az udonság jelmezes házi főpróbája pénteken 9 órakor lesz.

** Szerződés. *Beck Vilmosnak*, az Operaház kitűnő énekesének szerződését az igazgatóság tíz évre megújította.

** Főhercegnő ajándéka. *Mária Josefa* főhercegnő *Reimers* és *Zeska* bécsi színészeknek briliánstokkal kirakott mellűt ajándékozott. A két színésznő az idei évad folyamán többször közreműködött a főhercegnő protektorátusa alatt rendezett jótékony előadásokon.

** A trapezanti nagyhercegnő. A *Fővárosi Nyári Színházban* ma este a trapezanti nagyhercegnő került színpadra és *Offenbach* bájos operettjét a pompás és őszvágó előadásban nagy közönség élvezte végéig, amely gyakran és lelkesen adott kifejezett tetszésének. A közönség szívesen rándult el a budai oldalra, ahol viszonylatában az operett-irodalom régi remekét, amelyek fővárosi színházaink műsoráról rég felejtünk és amelyeket a modernnek sohase tudnak elérni. A társulat régi bevált tagjai között egy új lehetőség vonja magára figyelmünket: *Jámbor Ilona*, aki pompásan játszik és énekel és úgy látszik, az operett-ensemble erőssége lesz.

** Az epizód szerep. A *berlini* Neues Theater *Bonn* Ferdinándnak, aki tudvaleg az egyik legkiválóbb német színészek egyike, egy epizód szerepet osztott, amelyet a művész vonakodott eljátszani. A színház igazgatósága elbocsátotta *Bonn*-t, aki 7500 márká kőbérére jött a bíróságot el a színház ellen. A bíróság a napokban hozott ítéletet a nem érdektelen párban és a színház igazgatóságát az összeg megfizetésére ítélte.

** Száz ezer márká ifjusági előadásokra. *Schütze* Ferenc brémai polgár száz ezer márkás Schiller-alapítványt tett arra a célra, hogy az iskolai tanulóknak ingyenes ifjusági előadásokat rendezzenek.

** *Sardou* a *Cyrano-ügyről*. A párisi *Temps* megintvonta *Victorien Sardou*-t, a *Cyrano de Bergerac* ismeretes plágiumügyében. A plágium kérdése különös érdekel bir *Sardou*ra nézve. Különösen egyes nagy színpadi sikerei után gyakran vádolták, hogy ezt, vagy azt a jelenetet ebből, vagy abból a darab-ból tulajdonította el.

— Nem tudtam, — mondta *Sardou* a *Temps* dolgozóinak. — hogy *Csikagó* piaca a drámai eszméknek s hogy onnét jó darabokat lehet exportálni. Ami engemet magamat illet, engem Amerikában csak megloptak és kizskmányoltak. Angliában sem jártam különben másképp. *La Heine* című darabomat szóról-szóra lefordították angol nyelvre és mint angol darabot adták elő más név alatt. *Pales de Muehot* háromszor is „átoldozták” ilyen módon. Emlékszem, hogy egyszer egy névjegyet írtam egy amerikai szerzőnek, aki természetesen már szólamra jelentkezett a *Cyrano-ügyben*, amely ezeket a szavakat tartalmazta: *X. ur ívelője*. X. ur a füllet se mozgatta. Megengedem, hogy néhány év óta valamivel kevesebb aróatlansággal lopkodnak Amerikában.

Általánosságban, meg kell jegyezmem, hogy nincs tarthatatlanabb és üresebb játék annál, mint két darab hasonlóságot kimutatni a nélkül, hogy felsorolják azt is, hogy a két darab miben nem hasonlít egymásra. Egy szerző egy rápiratott írtam: *As és plágiumaim*. Ez akkor volt, mikor *Mario Uchar* azt állította, hogy *Odette* megírásánál az *6 Flamma* című darabja által inspiráltam magamat. Akkor ezt mondtam: „Az irodalmi tulajdon abban a különös formában áll, melyet egy művész, vagy egy író egy általános eszmének adni tud. Mit is tehetünk mi egyebet, mint azt, hogy az elődeink nyomdokába lépünk. Csak azzal a különbséggel tesszük, amelyet a szociális helyzet, a nyelv és az erkölcs feltételeznek. — Hamlet senki más, mint *Orestes*, *Orosmane* senki más, mint *Othello*, *Grandet* senki más, mint *Harpagon*. Nem szabad egy eszeledkedni, mint egy ember, aki két csontvázat lát és felkiált: „Istenem, mennyire hasonlítanak ezek egymásra!” Vegyék minden csontvázhoz a saját izmait, a saját idegzetét, a sajátos modurlataikat, a saját és az orrot és két-két különböző ember lesz belőle. *Uchar*dal való vitám alkalmával kimutattam, hogy a *Sevillai bordély* és *A nők iskolája*, a plágium-szimuláció elmélete alapján, egy és ugyanaz a darab. *Grosz* ur tárgya, amelyet *Rostand* állítottag el tulajdonított tőle, meggyőződésem szerint egy régi vadvilágból származik, amelyet fiatal koromban láttam s amelynek, ugy emlékszem, *Monsieur de Roqueleuraures* a címe. Később utána kutattam és rájöttem a valódi címére. Ez: *Roqueleuraures*, vagy *Franciorszag legszemélyebb jérja*. Először 1836-ban adták *Parisban*, a *Theatre de la Gaiteben*. Ebben a darabban is előfordul az erkélyjelenet, ebben is meg van a csuf, szellemes, hosszúzuru szerelmes. És ebben sem hiányzik a halálos párbaj. Lehet-e *Roqueleuro* betelölés *Grosz* ur hősré, a cornevillei nagykereskedőre, tagadni? Valóban, ez egy újabb, pompás párre adna alkalmat a tengerentúli bíróság előtt! Csak hogy akkor a földijüket, *Eberly Groszt* kellene elítélniük!

** A Bajazzók *Parisban*. *Leonavallo Bajazzók* című dalművét, mely diadallal járta be a kontinens valamennyi dalmű-színházát, a párisi nagy Opera is felvette végre műsorára. A dalmű a jövő évad első ujdonsága lesz és október első felében fog bemutatásra kerülni. *Canot Jean de Besze*, *Toniot Deimas* és *Neddát Akté* kiasszony fogja énekelni.

** Az idei bayreuthi-előadások. A bayreuthi *Wagner*-előadások az idén *Wagner* *Sigrírd* dirigálásával, julius 12-én kezdődnek a *Repáló hollandiával*. Másnap *Parvajal* kerül előadásra. A *Niebelungok gyűrűje* első ciklusa julius 15—18-án lesz és augusztus 14—17-ikén megismétlik. A *Repáló hollandi* további előadásait augusztus 1, 4, 12 és 19-ikére tűtték. A *Parvajal* előadásai pedig julius 23, 31, augusztus 5, 7, 8, 11 és 20-ikán lesznek, amikor az előadások véget érnek.

** Mióta fittyűlnek a színházban. Egy francia folyóirat a *L'Arte du theatre*, nemrégiben azt a kérdést tárgyalta, hogy mióta divik az a szokás, hogy a színházban színészeket, szerzőket kifütyülnek. A cikk arra az eredményre jutott, hogy ez a szokás a tizenhatodik század második feléből (1566.) származik, mikor *Parousenak Melisande* című darabját kifütyülték. Ugyanebben a folyóiratban most egy másik színházi tudós, *Louis Schneider* hitetlenesen kimutatja, hogy már *Cicero* korában is kifütyülték a nem tetsző színészeket és szerzőket. De a cikk szerzője még jóval előbbre teszi a fitty és a pizsgés keletkezését. Ez a szokás már a régi görögöké is divott, akik épenegyel nem kímélték a nekik nem tetsző színészeket. De nemcsak színészeknek, hanem királyoknak is megessét, hogy kifütyülték őket, — példa erre *Pülöp macedon király*, akik az olimpiai játékok alkalmával egy ízben a legsértőbb módon kifütyültek.

** *Patti Adélna* Amerikában és Ausztráliában. *Patti Adélna*, aki néhány hónap mulva hatvan esztendővel lesz s aki közel husz év óta hangzatosja a hangversenytermekből és a színpadot való visszavonulását, az őszön még egy visszavonulatlanul utolsó körútra indul Amerika és Ausztrália nagyvárosain keresztül. Ezért a körútrát az impressziója harmadfél millió frankot biztosított neki. *Patti Adélna* az angol király koronázási ünnepségeinek a során is, augusztus 18-án nagy koronázási hangversenyt ad a londoni Albert-Hallban.

** A spanyol király *Eohegeraynak*. Az ifjú spanyol király megkoronázásának alkalmából *José Eohegeray*, a hírneves spanyol drámaíró, az utjonnan alapított XII. Alfonz érdemrenddel tüntette ki. Egy másik színpadi íróval és költővel, *Verdagnerrel* az ifjú király maga írártában tudatta ugyanazt a kitüntetést.

** *Hémet* operett-társulat *New-Yorkban*. A *berlini* Central-Theater magyar származású igazgatója, *Ferenczy*, legközelebb *New-York*-ba viszi társulatát, ahol az *Irving-Place*-Theatreban fog vendég szerepet. A társulat *Az édes leányka*, *A gúská*, *a Baba*, a *New-York szépe* operetteket fogja előadni.

** A Telefon *Hirmondó* ma este a *Martineque* katasztrófa áldozatainak felegetésére a Magyar Kir. Operaházban előadásra kerül hangverseny fogja közvetíteni előzető szórakoztatására. A hangverseny összes zenészeim a Telefon *Hirmondón* keresztül kitűnően fognak érvényesülni s így az előfizetők odahaza a lakásukban is végighallgathatják.

MŰVÉSZET.

□ A király arcképe *Londonban*. Királyunk *VII. Eóvár* angol királynak saját arcképet szánta koronázási ajándéknak. A képet *Benczur Gyula*, a festő mestersikola igazgatója festette. A képet pompás keretbe foglalta a *Buckingham-palotában* helyezték el. Pendantsja a *II. Vilmos* német császár arcképe.

□ A Nemzeti Szalon sikere *Aradon*. Ekesen szóló számok jelzik, hogy a Nemzeti Szalon aradi kiállítása nagy sikert aratott. Rövid egy hét alatt 40 mü keit el az aradi képzőművészeti kiállítás. Eddig többek között megvásárolták a következő műveket: *Csók István: Várakozás*, *Szenes Fülöp: Sámson és Delila*, *Eödés és Inezurgens nő*, *Hegedüs László: A párisi pallászobából*, *Bruck Lajos: Kutnál és Balatoni részlet*, *Kimnach László: Piaci tanulmány*, *Tölgysy Arthur: Koldusszasszony és Parasztudvar*, *Rubovics Márk: Tél és nyár*, *Zombory Lajos: Krumphördás*, *Nyilassy Sándor: Akácsja alatt*, *Thury Gyula: Lovranas temető*, *Koszol Jenő: Részlet a damát tengerpartól*, *Markó Ernő: Tél tájkép*, *Konek Ida: Leány a kalitkával*, *Kubányi Lajos: Országút*, *Benes Pál: Részlet Alsó-Jerneseből*, *Pörge Gergely: Pihenés*. Ezenkívül az aradi festők közül *Urbelly Alajos* és *Balla J.* munkái közül is többet megvásárolták a kiállítás, amely iránt nagy az érdeklődés. A Szalon kiállítása még e hét végéig marad nyitva, úgy hogy még további vásárlások is várhatók.

□ *Kinissai Pál* szobra. *Kinissai Pál*, a Mátyas-korabeli török háborúk rettegelt hadvezére, a veszprémmegyei Nagyvácszony községben alussza örök álmát. Nagyvácszonyban most mozaikom indult meg, hogy emlékszórot emeljen a hősekre. A mozaikom élén dr. *Óváry Ferenc* képviselő áll. A szoborbizottság megindította országzsűrt a gyűjtést.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A napidíjas gyámleánya. Érdekes verdiktet hozott ma — mint *Bécsből* táviratozzák — az ottani esküdtségi. Fölmentettek egy szegény napidíjas, aki gyámleánya pénzét eliskasztotta. *Geisler* Gyulát, a vádlottat, egy rokona, *Peter József* bizta meg azzal, hogy gyámja legylen árván maradt leányának. *Geisler* az ősszel a gyámleánya pénzéből félvelt 328 kronát, s azt a saját céljára fordította. A leány, mikor nagykor lett, megtudta a dolgot s följelentette a gyámát. *Geisler* egész életében a legnagyobb nyomorban sanyiódott; igen osekély jövedelméből nemcsak magát és szintén beteges feleségét, hanem két kis gyermekét is el kellett tartania. Ézerkésztáz koronánál nagyobb jövedelme soha nem volt s mégis intelligens ember módjára kellett élnie. A tárgyalás rövid ideig tartott, mert a vádlott mindent beismer. Az államügyész csupán a vallomásra utalt s kérte a vádlott elítélését, mert kétségtelen, hogy sikkasztott; az enyhítő körülményeket szívesen elismerte az ügyész s enyhe ítéletet kért. A védő azt bizonyította, hogy a vádlottnak okvetellenül sikkasztania kellett. Nem ő követte el a hibát, sőt bünt, hanem az árvaszék, mikor megengedte, hogy ő egy vagyonos gyermeknek a gyámja legyen. *Geisler*rének a szó szoros értelmében nem volt mit enniük, mikor gyámleánya részére a pénzét félvelte s aznap kétszer is járt náluk a végrehajtó. Választania kellett a között, hogy a pénzt a gyámleány nevére takarékpénztárba tegye, vagy pedig a saját céljaira fordítsa. Természetes, hogy *Geisler* ezt az utóbbit eszelekedte meg, annál is inkább, mert remélte, hogy mire a leány nagykoru lesz, akkor a hiányt pótolhatja. Ez a szép remény azonban füstbe ment s *Geisler* a vádlottak padjára került.

Az esküdtek hosszas tanácskozás után tizenegy szóval egy ellen vétkesnek nyilvánították a vádlottat, de kilencen azt is kimondták, hogy ellenállhatatlan kénszerből eszelekedett. Az ítélet nem volt érvényes, mert a kénszerre vonatkozólag a bíróság mit sem kért az esküdtektől. Mikor új tanácskozásra utasították őket, kétszavazattal három ellen kimondták, hogy kívánják a kisegítő kérdés alkalmazását is. Ezt megtette a bíróság, s most már harmadszor vonultak vissza tanácskozni az esküdtek. Ezáltal azonban nagyon gyorsan végeztek: megint csak ki-

mondották 9 szoval 3 ellen, hogy Geisler ellenállhatatlan kényszer hatalmában követte el bűnét. Ezen az alapon fel is mentette őt a bíróság.

§§ A lípocsi bankpör. A mal tárgya'ást azzal kezdők, hogy Exner ujból kihallgatták. A vádlott azt valja, hogy 1887-ben lépett a Leipziger Bank szolgálatába. Fizetése 12.000 márká volt, ezenkívül 3% tantemet kapott. Fizetése 24.000 márkáig emelkedett, a tantemek összege pedig 121.857 márkáig. Exner tagja volt ama társaságok különböző felügyelőbizottságainak, amelyeknél a Leipziger Bank érdekelte volt. Exner ezután felvilágosításokat ad magánfelőléről s tagadja az elnöknek azt a megjegyzését, hogy a Leipziger Banknál levő letéite visszavonta. 1891-ben letéite Angliába küldte, hogy az adót megtakarítsa. Felvilágosítást ad továbbá a törkölyszárító-társasággal való üsszekeötetés elözményeiről. Gentsch vádlott egy kérdésre azt mondja, hogy szokásban volt a felügyelőtanács üléseinek jegyzőkönyveit előre elkészíteni, a határozatokat és vitákat azonban utólag beillesztették. Fíbigér vádlott ugyanezt mondja. Felemlíti a felügyelőtanács tagjainak a törköly-intézeteknél tett látogatásait és kifejti, hogy 1897-ben elhatározták, hogy új vállalatokban nem vesznek többé részt. Gentsch igazgató 1897 végén aggályosnak találta a törkölytársaság obligációját. Felszólalt a felügyelőtanácsnál abban az irányban, hogy a törkölytársasággal ne bocsátkozzanak további üzletekbe. Az elnök felhossa Exner és Schmidt magánlevelezését. Exner kijelemti, hogy ő sohasem semmisítette meg a Cassel és Lipcse közt váltott leveleket.

Nyilttér.

Dárday Aladár könyvnyomdájában történt tegnap éjjel

kasszabetörés

ismét behívnyította, hogy a régi rendszerben készült pénzszekrények a mai kor előrehaladt betörőtechnikájával szemben biztonságot nem nyújtanak. Ezen alkalommal felhívnyta tehát a n. é. közönségnek szives figyelmét az

Arnheim S. J.

budapesti pénzszekrény- és tresor-gyárában (IX. ker., Soroksári-ut 92.) tisztán hazai anyagból készülő tűz-, esés- és betörésmentes pénzszekrényekre, melyek modern szerkezetükkel fogva betörőszerszámokkal meg nem közelíthetők. Ezen legújabb rendszerű pénzszekrények a fenti cég városi mintaraktárában (V. Erzsébet-tér 17.) megtekinthetők.

Tekintélyes, vagyonos és befolyásos személyiség részére átadandó egy évek óta bevezetett, nagy külföldi életbiztosító-társaság vezérképviselősege

Szives ajánlatok „vezérképviselőség” jellegű alatt Blockner J. hirdetési irodájába Budapest, IV., Sütő-u. 6. címzendők.

(Az e rovat alatt közlölteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

••• **Díjlövészet.** A Budapesti Polgári Lövés-Egyesület által tegnap megtartott díjlövészetben a következő öllövők nyertek díjakat:

A 150 méteres távolságot céltáblán tíz lövés közül legtöbbet talált: Wirth Károly, Rátónyi Zoltán, Gravatich Tivadar, Jellenek Antal, Prohászka Henrik, Stary Ferenc, Zintl János.

A 150 méter távolságu rendszerű céltáblán középlövésre: Jellenek Antal, Gravatich Tivadar, Wirth Károly, Komros Gyula, Prohászka Henrik, Rátónyi Zoltán, Zintl János.

A pisztoly-céltáblán legtöbbet talált: Wirth Károly, Jellenek Antal, Gravatich Tivadar, Jaritz András, Rátónyi Zoltán, dr. Freund, Lederer János. A pisztoly-céltáblán középlövésre: Jellenek Antal, Wirth Károly, Jaritz András, Lederer János. A vadász-céltáblán legtöbbszőr talált: Rátónyi Zoltán, Wirth Károly, Jellenek Antal, Focht Márton, Lausroth András.

••• **A hamburgi polo verseny.** A Polo Champion Cup ma dől el Hamburgban. A küzdelemből a hamburgi lovascsapat kerül ki győztesnek, amelynek tagjai Hasperg, Müller, Traun és Eggers voltak. Ezek 7 goalt adtak a magyar csapatnak, amelyben Széchenyi, Apponyi és Károlyi grófok, továbbá Mr. Rich játszottak. A magyarok azonban szintén jól megállították helyüket, amennyiben 3 goalt ők is csináltak.

••• **Asot.** Ma a Royal Hunt Cup és a Derby Stakes voltak a főfutások. Eredményük ez:

Royal Hunt Cup. 1500 m. The Solicitor első, Csárdás második, St. Maclou harmadik, azután Epsom Lad, Sonatura, Sidus, O'Donovan, Rossa, Seringapatam, Fighting Furley, Pellissan, Jubert, Valiant, Steallaway, Noonday II, Vatel, Ballantrae, Rigó, Dorine, Simon Glover, Meldra, Joshua, Cutaud-conca, Hallo. Fogadások: 9:1, helyre: 9:4, 2:1, 9:4.

Derby Stakes. Flying Lemur első, Royal minster második, Coal Sack harmadik, azután Belvoir, King Limmer, Lucky Lady, Royal Ivy. Fogadások: 11:8 réa.

VIDÉK.

— (Kossuth és Rákóczi emléke Biharban.)

Arad- és Heves megye ismert átirataival ma foglalkozott Biharvármegye közgyűlése, amelyről a következő tudósítást kaptuk:

Az ülésen Feöthy László főispán elnököt. Az alispán megemlékezett Tisza Kálmán, Horváthy Nándor, Fúvel és Goldis püspökök haláláról és bejelentette, hogy tervezetét dolgoz ki arra nézve, miként lehetne országos mozgalmat indítani, hogy Tisza Kálmánnak a fővárosban szobrot állítsanak. Ezután az aradi átiratot tárgyalta, amely a budapesti Kossuth-szobor létesítését sürgeti. Az állandó választmány javaslata az volt, hogy ne avatkozzék a megye ebbe a dologba, mert ez Budapest magánügye. Marjay Péter országgyűlési képviselő föl-szólalása után, aki azt mondta hogy szükséges a szobor megszüretése, mert a dolgot egyre halogatják, a közgyűlés 45 szoval 80 ellen elötagadta az állandó választmány javaslátát. Heves vármegye átirala dögában az állandó választmány javaslata az volt, hogy a nemzeti hősk emlékeit meggyalázó törvény eltörléséért föl kell írni a törvényhozáshoz, ellenben Kossuth érdemeinek külön törvénybe iktatására nincs szükség. Marjay Péter után, aki eiszomorítottan mondta az állandó választmány javaslátát. Heves megye átirátát a Rákóczi és Thökölyt diffmálótörvény eltörléséért tárgyalta, az átiratnak Kossuth érdemeinek törvénybe iktatására vonatkozó részét azonban Tisza István felszólalása után csak tudomásul vették azzal az indoklással, mert bár a vármegyeyteljesen méltányolja Kossuth nagy érdemét, de tekintettel arra, hogy sok más nagy hazafi van, kiknek érdemeit törvény nélkül minden hazafi hálas kegyelettel emlékei őrel, nem látja szükségesnek a törvénybe iktatást. Arad város átirátát Kossuth szobrának sürgetése tárgyában tudomásul vették azzal a megokolással, hogy a vármegye jól-lehet a nemzeti hősk emlékeit és hála szempontjából kívánatosnak tartja a szobor ielállítását, a főváros iránti bizalmatlanságra okot nem lát, különösn Széll Kálmán minisztereinek nemrög tett megnyugtató kijelentései után. Utána Marjay Péter visszautasította azt az állítást, hogy a nemzeti hősk törvénybe iktatása gyermekesség volna. Végre hatvanhét szoval harmincötgy ellen elötagadta az állandó választmány javaslátát.

TÁVIRATOK.

A porosz országgyűlés berekesztése.

Berlin, június 18. Az urakháza és a képviselőház közös ülésén gróf Bülow minisztereinek a király megbízásából az országgyűlés ülésszakát berekesztettnek nyilvánították.

Lövöldöző bucsusok.

Madrid, június 18. Avilesben (Asturia) a Szent Antal-ünnepen valódoság harca került a dolog a bucsusok között. Tizenegy embert puskalövésűl megsebesítettek, néhányukat súlyosan. Tizenkét embert ieltörtöltettek.

Olaszország külpolitikája.

Róma, június 18. A szenátus ma a külügyminisztérium költségvetését tárgyalta. Több szónok beszédére válaszul Prineti külügyminiszter kijelentette, hogy ami Eritrea ielti, a legutóbbi egyezmény Olaszországra nézve kielégítő módon szabályozta a határ kérdését Szudán és Ethiopia felé, ugy hogy a viszony a szomszédos országokkal mind világosabbá és barátságosabbá lett. Az olasz-svájci incidensről tartózkodással kénytelen nyilatkozni. Ahhoz a kívánsághoz, hogy a diplomáciai viszony Olaszország és Svájc közt helyreállíttassék, szivesen oszallkozik. Örömmel konstatalja, hogy Olaszország az összes hatalmakkal barátságban él, a két nagy centrális birodalommal a béke nagy szövetségében egyesül, a másik két középtengeri hatalommal zavartalan egyetértésben él és Franciaországgal visszatért a barátság régi szives viszonyához.

Fenyegető éhínség Indiában.

Embay, június 18. A meteorológiai osztály esőhiányt jelez Bombay éhínség minden részére nézve. A kormánykanc ajánlották, hogy tegyen előkészületeket komoly éhínség esérére. A nyugati Penosab ielöláthatólag szintén esőhiányban fog szenvedni. Bombayban 14 hüvely eső esett. Most időnkint permetezik az eső. A pestis mulóielben van. Az általános egészségügyi állapot javult.

Pestis.

Dunkerque, június 18. A City of Perth gőzös, amelyen néhány pestis-esetet konstátáltak, azt a parancsot kapta hogy Londonba menjen. A hajó az éjjel elhagyta az iteni kikötőt.

Trieszt, június 18. Az Imperator Lloydgőzös ma reggel 7/8 órakor megkapta a libera praicát, miután a gyanus tünetek köztöt megbetegedett embert még egyszer orvosilag megvizsgálták és konstátáltak, hogy a pestis gyanuja ki van zárva. A betegséget akut gégeburut volt.

Nemzetközi munkásbiztosítás.

Düsseldorf, június 18. Ma délután a német és külföldi kormányok nagy részvétele mellett megnyitották a nemzetközi munkásbiztosító kongresszust. Foediker titkos tanácsos elnök megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a kongresszus az összes civilizált népek manifesztációjá a munkásokról való gondoskodás érdekében.

Közgazdasági táviratok.

London, június 18. Az alsóházban Hicks-Beach pénzügyminiszter bejelentette, hogy a tengeri vámját 3 d.-ról 1½-re fogják leszállítani.

London, június 18. (Gabonapiac.) Az iránzat általában névleges és nyugodt. Az áruk változhatnak. Városi liszt 22 sh. 9 p.—20 sh. Repece-olaj 21 sh. 9 p. Tengeri 22 sh. 6 p. Behozatal: Buza 40.000. árpa —, zab 80.000 qu. Az idő boros.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

D. J. Ormos. Levélét elküldöttük B. S. urhoz, aki bizonyára elintézteti a dolgot.

S.-r. Fés. Szives üdvözléttel viszonzozzuk készségét és köszönetet mondunk ieradozásáért.

B. L. Koltovsz. A közgazdaság rovatában szoktuk közölni. Gondunk iesz rá, hogy ne maradjon el. Szives üdvözlét.

E. K. Mi sem tudunk róla egyebet, mint ami a hirdetésben olvasható.

Mohács. Igen, iövehetnek rendeléseket más városban is.

KÜLÖNFELEK.

Nincs sehol otthona...

Küzdömet adjatok, viharis küzdelemeket! Nagyon is sorvaszós íret lehet. Csak várni örökké megnyugrással tele; Mily szabad a felbő s a sivatag szele — Bár szálhatnék vele!

És mégis ki tudná — a kettő boldog-e? Erősek, szabadok, de nincs nyugok esose; A fölönök kering megégett fityola, A szől is fut, repül, száguld ide s tova — S nincs sehol otthona!...

M. Kornis Aranka.

Párisból—Buenos-Ayresig.

II.

Fernambuco, május 29-ikén.

Tizenketedik napja, hogy a tengeren vagyok, abból négy esik a tropikus zónára, nem csoda ha nehezen és bágyadtan fogok újra az íráshoz. Képzélek csak el önök, akik talán a Dunaparton valami irissitő szűresönek és a nagy folyamtól kapják az üdítő levegőt, képzélek, hogy május 23-ikán írom ezeket a sorokat egy fokkal az ekvátoron alul, már a dőli földgömb azurkék ege alatt. Hja, mikor Matlekovics Sándor engem kislánykoromban édes apja intézetében földrajza tanított és józútt nevetett, mikor Dél-Amerikát a térképen valahol Amsiában kerestem, nem hittem volna akkor, hogy milyen praktikus földrajzi tanítást fog nekem adni az élet. De hol is maradtunk első levelemben? Igen, Dakár felé közeledtünk és ott adtam iel leveletem. Dakár Franciaországának a Senegál vidékeihez és belső Afrikához vezetők kapuja. Az öböl nem valami különös, ami a természeti szépségeket ielti. De nem szabad eleelejtelnünk, hogy tulajdonképpen a Sahara déli határát érintjük és elég a nagy síkság után a két mellalaku halom (les mamelons), melyen két kis világitótorony áll és egy kis sziklás magaslat, hogy ki legyünk elégtve. Ielég érdekes a kis Gore-sziget, mely hajdan Senegambia főpontja volt, de most majdnem egészen el van hagyatva. Pedig ielég jelentékeny épületesoportok láthatók itt s akadnak két-háromemeletes házak is, de mind üresek.

Nagy bucsuszáv volt Dakárban, társaságunk francia tagjai itt váltak el iölünk. Valóban meglepő volt, miután utitársaink, akiket addig pompásan mulattunk és akik e legegyszerűbb polgári ruhában és a legszerényebb magatartással tünnek ki, most olyan fényesen jelentek meg katonai fehér rubáikban, nagy fehér sisakkal és öntudatos szilárd parancsoló hanggal. Ott álltak giédában az altisztek, kik III. osztályban utaztak és eddig a mi fedélzetünkre nem jöhettek. Pedig volt köztük több elegáns úri alak és biztos, hogy jó családból származnak. Az alezredes, aki az expedició éián van, nehéz feladatra vállalkozott, Kornányzóli hatalma van az egész végtelen vidéken, mely St. Louis és a Teshad közt ieltérjed. Nagy birodalom ez, de nincs sem víze, sem útja,

mindent magának kell megteremtenie az alezredesnek. Kővilből harmincöt éves kedves, uri ember az alvezredes, akire olyan nagy feladat vár.

A misszió egy része Dakábar marad, hogy ott a kőkötői munkákat végezze. Mert a francia kormány itt hatalmas háború-kikötőt akar alapítani, mely az egész flotta támpontja lehessen. Már most is észre lehet venni, hogy költséget nem kimélnék, hogy Dakárból lakható kellemes várost teremtsenek.

Eddig a nagyobb hajók nem közlekedhetnek egészen a parthoz, kis járművek közlekednek s az utasokat és máhakat azok szállítják a városba. Mihelyt hajónk messziről látható volt, már minden oldalról közledelek a négerrek, képzeltetlen sajkákban, kivált fatörzsekből készített szűk csónakokban, félhordókból összekalapált alkalmatlanságok. Őrjárat ügyességgel vezetik a járműveket egyetlenegy ípat segítségével. A Dakári feketék uszvirtuozitása ismeretes és előre tudtam, milyen tour de force fogok látni, de a valóság tulment minden várakozáson. A látközl egy ötven centimes, sőt még egy-két souburábért is a vízbe vetik magukat és szájukkal fel-felgájk a mélységben. És ez kisebbfajta ügyesség csak. Ha egy frankot ígér az ember, akkor a hajó egyik oldaláról a másikra átúsznak a víz alatt és azon a parton jelennek meg, melyet az ember előre kijelölt. Pedig az öböl tele van csigákkal, melyek az általános hit szerint, a fekete húst sokkal jobban szeretik, mint a fehérét.

A Dakári parttól széles vörös makadással borított boulevard vezet a városba, ahol éppen most rakják le a vízvezetési csöveket. Mostanig az ivóvizet egy óriási cisternából veszik, hova hosszú sorokban járnak az asszonyok, nagy vizkorsóval a fejükön egy kis porontyval a hátukon. A város nagy piacon van egy kis katolikus templom, de a feketék közül vajmi kevesen tértek át a kereszténységre; legelőbben Mohamed vallását követik. Azonban nem csak képviselik a nagy próféta előkelő híveit, hanem az Ambok, akik külön csoportban laknak és büszkén lelérik a négereket. Egészen másképpen öltözködnek, magatartásuk öntudatos és látszik, hogy ezek uriemerek. Természetes, hogy tiszteltünk a Dakári királynál. S a jó öreg, akinek a franciák a nagy-hargazásu címet meghajták, egy cseppet sem büszke és a legnagyobb barátsággal vette hódolatunk kifejezését egy vadonat új, csillogó frank képeben. Szegényebb alattvalóktól egy sötét is elfogad.

Furesa járgon képződött a szép francia nyelvű feketék ajkán. Most megértettem, miért mondják Párisban olyan idegenről, aki rosszul beszél franciául „il parle negre.“ Ezekből a fiatal feketékből valóságos koldusdud fejlődött, mindenkit tegeznek, mindenkitől kérnek valamit, jóleg parfümöt, amelyért rajongnak. Volt velünk olyan szemtelen kis villogó szemű néger fickó, aki mindenkit kinevetett.

A legnevezetesebb házak Dakábar a kormány épületei, a nagy hajózási társaságok háza és a kaszárnyák. A dakári grand Hotelben frissítót élvezünk, aztán a botanikus kertet néztük meg, de itt a vegetáció meglehetősen szegényes, ritka példányok vannak ugyan, de nem a tropikus vidék hatalmas növényzetéből. Hiába, nem messze vagyunk a Saharától. Nem tudom, meg van-e a bibliának írva, hogy arcd verjékében írjad tárcáidat, de higgyétek el nekem, hogy ez a tárcá egy íródott.

Meg akartam mutatni férjemnek, ki ezalatt Spanyolul politizál, az argentinai külügyminiszterrel kivel megbarátkoztunk, hogy a női kitarítás és erély nem marad el semmiben a férfiak büszke erőlye mögött.

De most nem toll, hanem szingardag eseket kelles nekem, hogy a természeti tüneményeknek és csodáknak csak halvány mását is adjam. Dakárt szombaton, május 24-én, este hat órákor hagytuk oda és azóta usznok és még holnap is (csütörtök), május 29-éig kell usznunk, hogy kiszálláponthoz érijünk. Hogyan írjam le a tenger foszforoszokló uszályát, miközben hajónk a tropikus vizekben tovasikolt. Milliárdszámú menő kis világító bogarak tömege okozza — úgy magyarázták nekem — ezt a csodás szép görögűzet. A hajó hátsó csúcsán állva bámulták a természeti tüneményt, mialatt a velünk utazó apácák a szent szűz tiszteletére énekeltek egyházi himnuszokat, a hold pedig a végtelen tengeri sakra vetette esüstenyét. Jöttek aztán a repülőhalak ezrei, a cápák éhes rablói, egy-egy lecska, a fedélzeten keresve menedéket. Mindinkább közelebb jöttünk az ekvátorhoz. A napok rövidke lettek, a forróság nagyobb. Az ember, ha naponta fürdik is, mégis úgy érzi magát, mintha soha sem ismerkedett volna meg a frissítő hullámokkal. Az utasok nagy része ebben a tropikus hőségben, mikor aludni is alig lehet, beteg, de mi hál' Istennek nagyon erősen tartjuk magunkat, úgy annyira, hogy vasárnap május 25-ikén az argentinai szabadságnappal napján egy kis koncertben részt vehettünk, s néhány magyar dalt előnekeltem.

De most már nem bírom tovább, körülöttem ájúlóznak az asszonyok, sopánkodnak a férfiak és én is egy kis pihenőt engedhetek magamnak. Ha tovább is így bírom a hőséget, egy legyezőt fogok a hőség lstenének áldozni.

Dr. Sonnenfeld Zsigmondná.

— Lokomotívok tüzelés nélkül. Érdekes utitást találtak ki a lokomotívoknak gőzzel való ellátására. Ezeknél az újabb szerkezeti lokomotívoknál egyszerűen száműzték a tüstést. A Gazdasági Mérnök a következőképpen írja le ezeket a lokomotívokat: Hiányzik róluk a tüstőtűző és a kemény, hiányzik a mozdonyról a szén- és a vartartó, a tüstészekrény, a tüstősövek és a tüstkamra, továbbá feleslegessé válik a tüst és csak mozdonyvezetőre van szükség. A mozdonykaszán vartartalmát, ami a kazánt mintegy félig megtölti, stabil-kazántelepítővel gőzzel hevítik fel, miáltal tüst-tizenkét atmoszféra kezdő nyomás érhető el. Meneközben azután a munkateljesítés árnyában csökken a nyomás; ha már egy-két atmoszféra csökken a kazánban a nyomás, akkor a mozdonynak ismét stabil-kazántelepítőre kell haladnia; hogy utólag gőzt, illetoleg meleget vegyen fel. Ott, ahol a közönséges mozdonyt szikraképződés, az ex-plómiz veszély, tüst és korom miatt nem szabad járni, a tüstnélküli való mozdony könnyen pótolhatja a hájtást, ha a stabil-kazán nem nagy távolságra fekszik az illeto vasútvonal két végpontjától.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A munkaközvetítő intézet egy éve. A budapesti ipari munkaközvetítő intézet most adta ki második évi jelentését, amely nagyon érdekes és tanulságos, s arról tett bizonyosságot, hogy az intézmény, ha lassan is, de folytonosan fejlődik. Ami a fejlődés tempójáról hiányzik, az nem az intézet vezetőinek buzgótságán, hanem az igen mostoha viszonyok miatt. A jelentés főbb adatait a következőkben ismertetjük:

Az elmúlt évben 81.420 munkakereső jelentkezett az intézetnél, de ebből csak 44.269 jutott munkához, tehát alig több a felénél. Igen sokan voltak ezek között is, akiknek hónapokig kellett várni, amíg munkát kaphattak.

Az intézet, látva e nyomorúságot, megtoldotta a feladatát és gondoskodott, amennyire lehetett, a munkátalanok családjáról, adott nekik utalványokat ételre, esetleg pénzre is, s akik beértek a VI. és VIII. kerületben levő foglalkoztatási műhelyekbe, azok ott munkával kereshették meg legalább a szűk kenyerüket. Mivel az intézet vezetői ebben a két műhelyben csak kevés embernek adhattak munkát, azt terveztek, hogy minden kerületben állítsanak föl egy műhelyt, amely olyan iparágban fog dolgozni, amelynek berendezése nem nagyon költséges s amelynek anyaga sem drága. Ezekben a műhelyekben mindig olyan munkásokat foglalkoztatnának, aki máshol nem tud éppén munkát kapni.

Érdekes és szomorú része a jelentésnek az, amely ezeknek a szegény munkátalanoknak a parazitáról szól. Megőrültt szokszor, mondja a jelentés, hogy az intézetebe eljött egy ur és munkásokat keresett. Mutattak neki néhányat, ezek közül kiválasztott kettőt-hármat, a könyvtüket elvette, meghagyta nekik, hogy mikor jönjenek el hozzá s amikor odamentek, kisült, hogy szédőgőlvél volt dolguk. Az idegen a munkánkönyvet eladogostotta valamely kocsomban. A könyvet vesztett munkásoknak ki kellett váltani a könyvet, vagy újat váltani.

A tövárosi jótékony-egyesületekkel is érintkezésbe lépett az intézet.

A vidékre való elhelyezés hónapról-hónapra emelkedik. A vidéki munkaadók is tudomást vettek az intézetről és bizalmalomb és gyakran keresik föl. A vidéki megbízások száma olyan nagy, amennyire nem is számíthatnak.

Megemlítjük még, hogy az intézet mezőgazdasági munkások elhelyezését is magára vállalta, ami egyes vidékekre nézve valóságos áldás. A mezőgazdasági munkások elhelyezése eddig olyan tökéletesen volt, hogy okvetlenül kellett javítani, mivel sok helyen nem volt a munkások munkája, a gazdának pedig kellő számu munkása. A munkabérek szabályozásába nem fog bele az intézet, de azért igyekszik bizonyos alsó és felső határovnalat megtartani.

Az Országos Iparegyesület végrehajtó-bizottsága tegnap délelőtt Matlekovics Sándor emlékelete alatt ülést tartott. A titkár bemutatta Láng Lajos kereskedelemügyi miniszter leirátat, amelylyel Gelléri Mór egyesületi igazgatót a munkanélküliség ellen létesített intézménynek Svájcban és Németországban leendő tanulmányozására kiküldötte. A bizottság tudomásul vette a leiratot és tudomásul vette azt is, hogy az igazgató tanu mányutját a jövő hó elején szándékozik megkezdeni. Egy szakipar szerkesztője ügyelmébe ajánlotta az egyesületnek a hádsereg részére való hus- és zsirszállítások miatt történt ismételtes felszólásokat. A bizottság elhatározta, hogy ez ügy megvitatására az érdekelteket sürgősen egybehozza. Az értekezlet vezetésére Thék Endre alelnököt kérte fel a bizottság. A keleti kereskedelmi akadémia meghívta az egyesületet a 19-ikén tartandó záróvizsgájára. A

bizottság lovag Falk Zsigmond alelnököt és Gelléri Mór igazgatót küldötte ki. A kereskedelmi alkalmatlaknak Nagy-Kanisznán tartandó országos kongresszusára a bizottság dr. Soltész Adolf egyesületi titkárt küldötte ki.

Betegsegélyző pénztárak a miniszternél. A kerületi betegsegélyző pénztárak orsz. központi bizottsága e hó 17-én délelőtt tisztelettel Láng Lajos kereskedelemügyi miniszternél. A tiszteletben részesített dr. Matlekovics Sándor elnök vezetésé alatt Berger Jenő (Debrecon), Szontágh Jenő (Szolnok), Padis István (Miskolcz), Vizekely Sándor (Győr), Olajos Károly (Kecskemét), Füzly Márton (Sz-Fejérvár) és Sarkady Ignác (Budapest.) Dr. Matlekovics Sándor a központi bizottság és a hazai kerületi betegsegélyző pénztárak nevében üdvözölte a minisztert állásának elfoglalása alkalmából, majd vázolta azt a válságos helyzetet, melybe a betegsegélyző pénztárak s ezek között különösen a kerületiek jutottak s kérte a minisztert, hogy mielőbb valósítsa meg a betegsegélyző pénztári reformot. A miniszter válaszában megígérte, hogy a betegsegélyezés ügyével fontosságához illelen, behatóan fog foglalkozni és rajta lesz, hogy az előkészület alatt álló reform mielőbb megvalósítható legyen.

A newyorki tőzsde. Newyorkból jelentik június 17-iki kelettel: A mai értéktőzsdén az irányzat nem volt egységes. Sok papirus, köztül a gabona és szénvasutak részvényei javultak, mert a hivatásos spekuláció állandóan érdeklődött irántuk a nélkül, hogy erre valami határozott ok forgott volna fenn, ellenben más vasuti értékek nyereségrealizációra gyengültek. Ipar-értékekben általában gyenge volt a forgalom. Zárlat állandó. Részvényforgalom 890.000 darab.

A miskolczi gyapjúvásár. Miskolczról táviratozták: A mai gyapjúvásárra mintegy 2000 zsák gyapju érkezett a miskolczi hitelintézet közraktáraiba. A vásárt hivatalosan 9 órákor nyitotta meg homroddi Lichtenstein József, a hitelintézet elnöke. A vásár igen élénk volt. Délig majdnem az egész gyapju eladatott. A mosás jó, a gyapju leltőlően száraz, mosatlan kevés jött. Fizettek bécsi mászánkent mosott, egy nyiretű gyapjuért 180—160 koronát. (10—15%-kal többet a tavalyi árnál). Ausztriai gyárak részéről sok vevő volt. A földművelésügyi minisztert Rodiczky Jenő igazgató, a megyét Tarnay alispán, a kamarát Sugár titkár, a gazdasági egyeletet Bay Barnabás választmányi tag és Veressy titkár, a várost pedig Kun főjegyző képviselte. A gazdasági egyesület mai ülésén elhatározta, hogy a miskolczi árpavásárt augusztus 21-én tartja meg.

Vetések állása Ausztriában. A június elején beállott esőzés igen jó hatással voltak a vetésekre. Szilézia, Galicia, Csehország és Morvaország több vidékén még nagyobb esőzésre volna sürgős szükség. A kalászos vetemények a május végén beállott esőzések folytán jelentékenyen javultak. Rozs még javarészt csak virágzik és általában jó közép termésre enged következtetni. Néhány vidéken a rozsnak a nedves hideg idő ártott. A Karst-vidéken a gabona virágzására kedvezőtlen volt az idő. Buza általában valamivel jobb, mint rozs és nagyrészt jó, vagy jó közép termést ígér. Rozsdáról csak elvétve panaszok vannak. Tavaszai vetések eléggé javultak és megerősödtek. Jó közép termést várható. Repce elég jól áll és kielégítő termést ígér. A tengeri még gyöngye. Korai burgonya hiányosan kelet ki és több vidéken elrothadt. Cukorrépa jól áll és csak viszonylagos vidékeken gyöngyöbb. Répában kárt tett a jéreg. Későnőrépa kedvező. Koránőrépa Csehországban és Morvaországban szárazság miatt gyöngye. A szőlő szemre csaknem mindenütt igen jó és ha a virágzásnak kedvez az idő, jó termést várható. Csak a középalmacsi szigeteken gyöngyök a kilitások a viharok következtében. Korai gyümölcsök gyöngyöbb termést ígér, későnő gyümölcsben is igen csökkennek a kilitások.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Nawratil Mari, férdívdátaru-cég Brünn, Horung József kézműárkereskedő Lomberg, Král Gilbert kereskedő Klattau, Schacha József cipőgyáros Saaz, Zsallár János kereskedő Zala-Egerszeg, Grünfeld Mór aranyműves Bécs, Lager Alajos kereskedő Bécs.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A lisztüzlet szilárd irányzatát a leolyt héten is megtartotta, aminek ellenében nem mondhatnók, hogy a készáru-forgalom, vagy az eladások tekintetében megfelelő énlenség lett volna; miután a vevők várakozó álláspontot foglalnak el. Malmaink áraikat a buzapiac szilársága következtében mégis fölemelték. — A külföldi üzletről jelenthetjük, hogy több helyütt sikerült nagyobb tételeket elhelyezni. — A takarmányokképek továbbra is keresettek.

Atlagos budapesti árak 50 kilogrammonként szákosról:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	14.80	14.60	14.30	14.10	13.90	13.70	13.10
		7	7½	8			
		12.20	10.90	7.80			
		Finom korpa:		Goromba korpa			
Ar:	korona	4.50	5.—				
		Dara:		AB	C		
				16.60	14.60		

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt házassági közvetítői üzleti elenítése.) A mai buzamosabb idő óta tartó állandó rossz, esős időjárás mellett a piac forgalma semmiképp sem képes fellendülni, úgy a hozatalok, mint a piac látogatottsága és a logyasztás igen csekély és eltekinve a triss gyümölcsüzletben uralkodó meglehetősen mozgalmal üzlettel, minden

Napirend.

Napirend. Csütörtök, június 19. — Római katolikus: Gyárf. és Prot. — Protestáns: Gyárf. és Prot. — Görög-csoos: (Júnus 6.) Hiláron. — Zsidó: Síván 14. — Nap két: 3 óra 40 perckor. — Nyugszik: 7 óra 44 perckor. — Hold két: 6 óra 13 perckor délután. — Nyugszik: 2 óra 43 perckor éjtel. Hold a földvilábon 6 órakor délután. A miniszterelnök és belügyminiszter fogad d. u. 4 órakor. A közoktatásügyi miniszter fogad d. u. 4 órakor. A honvédelmi miniszter fogad délután 1 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 2 órakor. A képzőművészeti akadémia fogad délután 2 órakor. Nemzeti Szalon: állandó kiállítás (Ferenczy-képek 9. sz.) d. e. 9 óratól este 7-ig. Belépődíj 50 fillér. Nemzeti Múzeum, Természettud. tár. Nyilva d. e. 9 óratól délután 1 óráig. Többi társai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők. Iparminisztériumi Múzeum d. e. 9-1-ig. Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt 9-1-ig. A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) d. e. 10-től 1 óráig. Képzőművészeti Múzeum a Városligetben nyitva d. e. 9-től 12 óráig és délután 2-6 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig. Múzeumi könyvtár délelőtt 9 óratól 3 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 1 óráig 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig, d. u. 3-8-ig. Iparminisztériumi Múzeum könyvtára délelőtt 10 óratól 12 óráig és este 6-7-től 9 óráig. Statisztikai hivatal könyvtára délelőtt 10-1 óráig.

As új országgház kupolacsarnoka és lépcsőháza, délelőtt 9-6 óráig, 1. korona belépődíj mellett. Országos levéltár kiállítása a belügyminiszteriumban, délelőtt 11-1 óráig. Menőegyesület helyiségei a Markó- és Sölyom-utcák sarkán, reggel 8 óratól este 6-ig. Egyetemi füvészkert az Ulloi-uton délelőtt 7 óratól 12 óráig és d. u. 2 óratól 7 óráig. Ellátott a Városligetben nyitva egész nap, Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum, Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelv és keleti miniatúr: V. kerület Váci-körút 82. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmentöréni gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az irt levezetőség arisztokraták is eszközök) a varosligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzlepszéke (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 82. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, június 18. Európa nyugati felét magas, keleti felét alacsony levegőnyomás borítja. Európában a hőmérséklet alacsony, különben pedig az idő sokhelyütt esős és zivataros volt. Hazánkban változókéony és hűvös idő uralkodik és csaknem mindenütt esett, az eső különösen a keleti és déli megyékben volt jelentékeny; zivatarok előfordultak délen és északkeleten.

Kilátás. Változókéony, szeles, hűvös és sok helyütt, főleg az ország keleti felében, esős idő várható.

Vizállás.

Table with columns for location (Inn, Dunna, Marva, Vas, RAB, Dráva, Munkacs, Száva, Szamos, Szatmár, Krasznó, Latoros, Laboros, Ung), date (Jun. 17, 18, 19), and water level (m. 61 or m. 62). It lists water levels for various rivers and locations across Hungary.

42001. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A törvényhozás beleegyezésének fenntartásával a Lágymányoson a célra rendelkezésre álló telken építendő és a kir. József-műegyetem elhelyezésére szolgáló épületesoport I. azaz chemiai épület létesítéséhez szükséges föld- és kőmives-, kőfaragó-, márványkő-, vas-, ács-, tetőfedő-, vízvezeték- és csatornázási-munkák elkészítése, illetve szállítása iránt a következők feltételek mellett nyilvános pályázat, illetőleg árlejtés hirdettetik: 1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, vagy vállalkozók, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak. 2. Ajánlat az összes munkákra tehető, vagy egyes munkacsoportra vagy pedig egyenként külön-külön. 3. A készítenő munkákra vonatkozó ajánlati minta, valamint költségvetési kivonat a vállalkozók rendelkezésére bocsátatik és kötelesek mindkettőbe az egységáratok, a vállalat végösszegét úgy számjegyekkel mint betűkkel kiírni. 4. Távirati uton küldött ajánlatok nem vétetnek figyelembe. 5. Az egykoronás bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb

1902. évi július 17-ig déli 12 óráig a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium segédhivatali főigazgatójánál nyújthatók be. Később érkezett ajánlatok nem fogadotnak el. 6. A beadott ajánlatok a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium kebelében

1902. évi július 18-án d. e. 11 órakor (Vadász-utca 33. III. emelet) nyilvánosan felbontatnak. 7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános vállalati feltételek 6. §-ában megszabott 5%-nak megfelelő bántópenzt az ott körülírt módokat és kikötéseket mellett a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál az ajánlat benyújtása előtt letenni s az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni. 8. Fenntartja magának a miniszterium azon jogot, hogy az ajánlattevő vállalkozók közül jutányosság szem előtt tartása mellett a munka kivételével és végrehajtásával az a vállalkozót bizza meg, ki a jó és helyesen készítenő munkák teljesítése iránt már eleve is a legtöbb biztosítékot nyújtani képes.

9. A munkákra vonatkozó általános és különleges vállalati feltételek, valamint a jóváhagyott kiviteli tervezetek és költségvetés Czigler Győző tervező építésznél (Budapest, IV. Múzeum-körút 37. sz. III. emelet) naponként d. u. 2-5 óráig megtekinthetők és ugyanott fognak a munkakivonatokat és ajánlati minták a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni. 10. Az építési munkák 1902. évi augusztus 30-án megkezdendők s oly erővel lesznek folytatandók, hogy az épület 1903. évi július 1-ig fedél alá hozva 1904. évi július 1-én teljesen készen a használatnak átadható legyen. Budapest, 1902. június 18-án.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertiel.

120 db eredeti importált kitűnő tejelésű

Tiroli fejős tehén,

valamint 5 db 1 1/2 éves és 2 db 2 1/2 éves tiszta vértü Montefuoni faju tenyészbika eladó

Winterberg Gyula Pta-Horti gazdaságában

Venni szándékozők forduljanak KATZ IGNÁÓ gazdasági igazgatóhoz Pta-HORTON, u. p.: Horth, Hovesmogye.

Fabryka Wyrobów Metalowych St. Sulikowski i Ska Debnikiben Krakó mellett 15242. számú

„Kézi jelzőlámpa örök számára“

című, 1899. február 6-ról kelt magyar szabadalmára védők vagy engedelményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. S. 4085“ alatt Mosse Kudolhoff Bécs I., Seilerstätte 2. intézendők.

Hirdetmény. A nagy. kir. Államvasutak igazgatóságára nyilvános verseny hirdot az áthelyezendő temesvár-országi vonalon létesítendő műtárgyak részére szükséges szakszemes vaszerkezéshidás szállítása iránt.

A törvek, a költészszerzés, a szerződel törzozet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztölt feltételek Budapesti a nagy. kir. Államvasutak igazgatóságának ábrázolmányi igazgatóságában (Terev-körút 56. sz. III. emelet 14. ajtó) és Szegedben az igazgatóságok pályafeliratok osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi július 18-án déli 12 óráig nyújthatók be a közölt igazgatóságoknál pályafeliratási közzétárlásban (Terev-körút 56. sz. III. em. 10. ajtó). Az ajánlatok egy korona az ajánlat mellékletei iventők 80 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő feltételekkel nyújthatók be: Ajánlat az áthelyezendő temesvár-országi vonalon létesítendő műtárgyak részére szükséges vaszerkezetekre. Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi július 18-án délelőtt 12 óráig 1899 azaz egyezményalkotás kor. bántópenzt leendő s a nagy. kir. Államvasutak központi főpénztárnál (VI. ker. Andrássy-ut 5. szám földszint) akár kézpénzben, akár állami letéltre alkalmas értékpapirokban. A bántópenzről szóló letételek az ajánlatokhoz nem csatolandók. Az értékpapírok a legutóbbi jogvesztéi árnyalv szemrini számításnak, de névértékben feltölt számlájában nem vétetnek. Csak idegkoronás bekezdett ajánlatok szolgáltatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok, a bántópenzektől térvénytelenül átszándók fel. Budapeston, 1902. június havában. Az igazgatóság.

Nyaralásra készülő

családok

ne mulasszák el gyermekeik részére

KIS LAP.

című gyermekújságra előfizetni.

Előfizetés egy negyed évre csak 2 korona.

Az előfizetési összeg küldendő: KIS LAP. Kiadóhivatala BUDAPEST, VII., Kerepest-ut 54. szám.

Advertisement for Restitutions Kwizdafele. Features an illustration of a horse and text: 'Cs és szab. mosóvíz lovak részére. 1 öveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és uterősi-űű, hízamoknál, inak meveségénél stb., az időmúlásnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a lenni védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarországon valamennyi gyógyszerüzletben és gyógykészlet-ügyletekben. Főraktár: Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Kerepest, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és királyi lejedelmi udvari szállító.'

Tóth Kálmán

Összes Költeményei

A nagy költő díszes új kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátva: Endrödi Sándor.

Két remek diskötésű kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomú arcképevel.

Rendkívüli alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona. Megrendelhető LAMPEL RÖBERT-féle (Wodianer F. és Fia) csisz. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Guzi-kenőcs

A világhírű Guzi-kenőcs jósaaga verőkörmöt anynyira megpirasztotta, hogy kénytelen voltam cipőgyáramat nagyobbitani és így esztal

Főüzlet Kerepest-ut 30.

Flók üzlet Deák-tér 6. alatt van. Mindenki, hogy meggyőződést szerzhessen világhírű kenőcsöt jószágáról, ki címét velem közli, 1 tégely Guzi-kenőcsöt és egy 100 oldalas képes árgyűjkeket kap ingyen és bérmentve. Minden vevőm 1 pár elegáns samftát és egy tégely Guzi-kenőcsöt, mely 6 óra eleget gendő kap ingyen

Mértéknek elegendő, ha harisnyába egy papírra apró Alva, a lábaltalp körvonalát lerajzolja. Nem megfelelőért a pénz haladéktalanul visszaadom. Postaköltség 30 kr.

Férfi, sima cipő, erős — 3. Női, serge engos — 2. Elegáns, gavalór, fűzős — 3.30. Fleg, fekete, v. barna fűz. — 3. Szalmakap. cipő v. gombos 3.50. Elegáns szabóúrt, fűzős vagy — 3.50. Szalmakap. cipő, szalmakap. — 3.50. Szalmakap. cipő — 3.50. Tiszt. tkörbörd sima cipő — 4. Fekete v. barna fűzős — 3.50.

Agulár Ignác

Budapest, Kerepest-ut 30.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag BLUZÁRUMAZ

Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz. Fehér alom battálból 1.50-4.50, saphir komány sport gallérral 1.25, selyemből 4 fillér. Szalag és csipke kelmunka ajnrral 1.00. Olajfésűt selyem blouz 7.50.

Saját műhely! Szabott árak! Vidékre csak utánvétel, nyak, mellbőség és ujjahossza elengedő méret. Még nem felelő árakat visszavesszem. Június 8-tól, augusztusig vasár- és ünneppnapokon zárva.

ALKALMI

BUTOR-ELADÁS.

Butortelepemen a kicsinybeni eladást megszüntettem és ezért az összes raktáron levő szállárd gyártmányú asztalos- és kárpitozott butorokat, addig, míg a készlet tart, lezállított árák mellett adom el. Dics választék egyszerű és a legüzesebb kivitelben.

Dósa Kálmán asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. em.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Akar pénz

megtakarítani, úgy vásároljon alantól cipész-cégüet, a hol saját készítésű, elegáns, tartós és igen olcsó cipőt kapni és pedig

Férfi: Legúj. és legújabb Derby borjúbőr-bakancs 3.50
 Fekete vagy sárga bagina, fluide vagy csigás 3.20
 Gombos, fluide vagy cug. szalon-lakkból, női 3.50, férfi 4.—
 Férfi v. női fluide cipő, amerikai boxbőrből, igen csinos 3.50
 Chevrax cipők 5.—, box vagy lakk, angol bakancs 4.50
 Fluide vízálló 3.20, betétes vagy sima borjúbőrből 2.—

Női: Fekete v. sárga csigás fluide v. csigás 2.—, gombos 3.30
 Cug. v. fluide boxbőrből 3.50, chevré fluide 4.—, gomb. 4.50
 Lakk, kivágott 1.50, keresztcsatával 2.—, regatta 2.50
 Fekete vagy sárga, fluide vagy gombos félcipő 2.20
 Ebsztin csigás cipő 2.50, regatta 2.—

Arjegyzék, csomagolás és szállítólével ingyen. Nem megfelelő kicserélek. — 10 forintot fölül bérmentve.

DÓCZI M.

Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

15271. számú

„Blockberendezés vasúti vonalak számára“

élmű, 1898. szept. 29-ről kelt magyar szabadalomra vevők vagy engedélyesek kerestetnek.

Szíves ajánlatok „W. G. 3593.“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Egyedül valódi angol Balszam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények végjegyoltalma alatt áll.

Ezen balszam belsőleg és külsőleg használható. 1. A hidegnek és melnek összes betegségéinél elterhetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarust és köpetkivárat, a fájdalom köbűségeket elűzi; sőt még régi betegségeket is gyógyít. 2. Kitérő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségéinél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít gyomorgöröcsét, köhikét és szarkatákat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és melancholiát, és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitérő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szápenés, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a febfogást, valamint a szá- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg erős gyógyszer minden sörre, nyom-műhőrsorúság, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészek, rüh, köcs és kiütések, megszünteti továbbá a főfájást, zúgást, szarkatást, közhényt, fülfájást stb. Tessenek mindig vigyázni a zöld apaca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óv-szer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postáállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hoztatni. Bosznia és Hercegovinába 4 kor. 60 fillér. Kovezebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy letétele mellett.

Mikor önnek a biztos gyógyulásra a legelső beküldésnél is kilitása van és majdnem mindig elkerülheti a fájdalom operációt vagy amputálást, ha Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használata; a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, melkemenyedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyíl sebeknél lábakon és eszontokon, sebeknél, sócsusz, dagadt lábaknál, sőt csontszúrási is: ütöt, szurt, lőt, vágott és roncsolt sebeknél; az idegterestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszúrási, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, körömmegregnél, körömdaganatnál, holyagnál, monostól kibocsédott lábknál. Eggett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakot támadt daganatot, vördaganatot, fülbajt és a gyermek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolásai, postaküldéssel és szállítólével együtt 3 kor. 10 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tőlegyen a cég: „Orangyal-gyógyszerár Thierry (Adolf) Limited Pragrada“ beögtve legyen.

E két gyógyszerében felülmulhatatlan szer, sohasom romlik el, ellenben minél régebb lesz, annál értékebb és hatatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéskéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorososan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzét dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható amellett teljesen ártatlan, világűrű szerenél, melyeknek minden csúszánál találatónak kellene lenni. A hol a fent ismertett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszerár. Pragrada Rohitsch-Sanerbrunn mellett, Közp. raktár Budapeston: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittobach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Színházak heti műsora.

	Nemzeti színház	Vizszi színház	Népszínház	Magyar színház	Főv. nyári színház
Péntek	Ibolyafaló	Az őrnagy ur	Kin-Fu	A postás flu és a huga	A kereszt jelében
Szombat	A nagy Gálcotto	Az őrnagy ur	Katalin	A postás flu és a huga	A kereszt jelében
d. n. Vasárnap este		Vizsgai előadás	Vizsgai előadás		A gimnasi vadnyirág
	A vasgyáros	Az őrnagy ur	A vereshaju	A postás flu és a huga	A kereszt jelében

Előkészítés alatt:

A MAGAS CS. KIR. KERESKEDELMI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSA MELLETT MEGJELENIK EGY

TELJES • ÉS MEGBIZHATÓ CIMJEGYZÉKE EGÉSZ AUSZTRIÁNAK.

„Osztrák Központi Katasztere“

az összes kereskedelmi, gyári és ipari üzemeknek, összeállítva az ipar- és kereskedelmi kamarák által vezetett ipari kataszterek hivatalos adatai alapján.

I. kötet Bécs
tartalmaz circa 105,000 üzemet, bolti ára kötve 13 kor.

II. kötet Alsó-Ausztria
tartalmaz circa 66,000 üzemet, bolti ára kötve 14-60 kor.

III. kötet Felső-Ausztria és Salzburg
tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 11-80 kor.

IV. kötet Stájerország
tartalmaz circa 47,000 üzemet, bolti ára kötve 10 kor.

V. kötet Karintia és Krajna
tartalmaz circa 33,000 üzemet bolti ára kötve 8 kor.

VI. kötet Tengerpart és Dalmácia
tartalmaz circa 28,000 üzemet, bolti ára kötve 6-60 kor.

VII. kötet Tirol és Vorarlberg
tartalmaz circa 50,000 üzemet, bolti ára kötve 12 kor.

VIII. kötet Csehország (2 rész)
tartalmaz circa 273,000 üzemet, bolti ára kötve 32 kor.

IX. kötet Morvaország és Szilézia
tartalmaz circa 112,000 üzemet, bolti ára kötve 25 kor.

X. kötet Gácsország és Bukovina
tartalmaz circa 120,000 üzemet, bolti ára kötve 27 kor.

Teljes ár 160 korona.

A teljes mű (10 kötet) előfizetői a bolti ár 25%-át kapják engedményül.

Kimerítő prospektusokat ad a

Verlag des Oesterreichischen Central-Kataster

Wien, IX., Hörlgasse 5.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP PAP PAP

Az „ATHENAEUM“ kiadalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

Köszöntő-könyv.

Írták Lenkel Henrik és Roboz Andor.

Ára kötve szines borítékkal 1 korona 40 fillér.

Partalmas verses köszöntőket gyermekek részére, mindenféle alkalomra, születésnapra, születésnapra, mindenféle rokoni, baráti, ismerősök, tanítóhoz stb.

1 Beszélhető vasúti 8 db	10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 kiváló mártásos	10.—	1 tengorúti mairós	5.50
1 csupa paplan	1.80	1 kárpit	5.—
1 prima	2.80	1 lószőr	12.—
1 oechmir paplan	3.40	1 ablak köper függöny	1.50
1 csupa paplan	3.80	1 szőnyeg	1.50
1 mázas oechmir	4.80	1 gyapjú	4.50
1 szelvény stáras paplan	8.50	2 Agy, 1 asztalterítőburok	5.50
1 fodros szelvény al. papl.	15.00	2 „ 1 gyapjú	12.—
1 jó vasos paplan lapos	5.—	1 tapaszty ágytelka	1.50
1 nagy szobaszőnyeg	2.50	1 nagy szobaszőnyeg	2.50
1 ággy	1.80	1 „ „ „	1.50
1 finell ággyakáró pokróc	2.80	1 ággytelka I.	4.50
1 szőnyeg	2.50	1 tapaszty ágytelka	1.50
1 jó lópkörö	1.50	1 mtr. jó futószőnyeg	40.—
1 téli pokróc	4.80	1 „ „ „	40.—
1 szőnyeg	7.50	1 „ „ „	75.—

Kapható a kiadó-tárolófalnál Budapeston, VII., Kerepesi-út 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

GICHNER JANOS

paplan, mairós és kárpitozáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Arjegyzék kiadásra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszterőitnek, nem töltesd áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszatartok.

